БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 103 (334)

25 МАЙ ЧОРШАНБА 1955 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Ўзбекистон ССРдаги кўп болали оналарга «Қаҳрамон она» фахрий унвонини бериш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони (1-нчи бет).

Совет Иттифоқида (1-нчи бет).

Алоқа ходимларининг республика кенгаши (1-нчи бет).

Ўзбекистон совет архитекторлари союзининг IV с'езди (2-нчи бет).

БИРИНЧИ РУС РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН. — **А. Шипулина.** — ишчи депутатлари Иваново-Вознесенск Совети (2-нчи бет).

Барча далаларда «универсал»ларнинг тўла ва унумли ишлашига эришайлик! (3-нчи бет).

И. Арбузов. — Социалистик қонунчиликка — қат'ий амал қилайлик (3-нчи бет).

Чехословакия Миллат мажлисининг ташқи ишлар комитетида (4-нчи бет).

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг имзоланганлигига ўн йил тўлиши муносабати блан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг юбилей сессиясида СССРнинг иштирок қилишига доир (4-нчи бет).

Атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш юзасидан халқаро конференция чақирилишига доир (4-нчи бет).

Индонезия Компартияси Марказий комитетининг мурожаати (4-нчи бет).

ИМТИҲОНЛАРНИ ЮКСАК САВИЯДА ЎТКАЗАЙЛИК

Бугун ўрта мактабларнинг X синфларида йиллик имтиҳонлар бошланди. Яна бирнеча кундан кейин имтиҳонлар умумий та'лим мактабларининг IV — IX синфларида ҳам бошланади.

1954—55 ўқув йили мобайнида областимизнинг халқ маорифи органлари ва мактабларнинг педагогик коллективлари еттийиллик умумий мажбурий та'лимни мустаҳкамлаш, ўрта та'лимни жорий қилиш ва мактабларда ўқув-тарбия ишлари сифатини яхшилашда бирқатор муҳим тадбирларни амалга оширдилар. Кўпгина мактаблар ўқув процессига политехника та'лимини жорий қилишда кўзга кўринарли натижаларга эришдилар, педагогика ишининг моҳир мастерлари бўлган илғор ўқитувчилар ўз ишларининг натижалари учун юксак жавобгарликни ҳис этиб ва ўқувчиларнинг ягона уюшқоқ коллективини вужудга келтириб, уларнинг фанларни чуқур ва мустаҳкам ўзлаштиришларини та'мин этдилар.

Ма'лумки, имтиҳонлар даврида мактабларимизнинг бутун ўқув йили давомида олиб борган та'лим-тарбия ишлари давлат кўригидан ўтказилади. Шунингдек, имтиҳон кунларида совет мактабининг миллионларча ўқувчилари ўзларининг йил мобайнида олган билимларини намойиш қилиб кўрсатадилар. Бу йил халқ маорифи органлари ва мактабларимиз ўз ҳаётларида муҳим воқиа бўлган йиллик имтиҳонларга ҳартомонлама пухта тайёргарлик кўрган ҳолда кириб келдилар. Ўқув-педагогика процесси тўғри ташкил этилган ва программа материаллари тўлиқ ўтилган мактабларда имтиҳонлар бошланадиган кунгача ҳамма ташкилий тайёргарлик ишлари беками-кўст тахт қилиб қўйилди. Кўпгина мактабларнинг коллективлари ўтилган материалларни қайтаришни пухта ва изчиллик блан олиб бордилар, имтиҳонга киритилган фанлар бўйича планли равишда консультация ва қўшимча машғулотлар ўтказдилар ҳамда айрим фанлардан улгураолмовчи ўқувчиларнинг билимидаги заиф томонларни аниқлаб, улар блан индивидуал тартибда шуғулландилар.

Имтиҳонларга тайёргарлик даврида мактаб блан оила ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга алоҳида э'тибор берилди. Кўпчилик мактабларда ўқувчиларнинг ота-оналари блан биргаликда имтиҳонларга бағишланган йиғилишлар ўтказилди. Бу йиғилишларда имтиҳонларнинг мақсад ва вазифалари кенг тушунтирилди, Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг имтиҳонларни ўтказиш ҳақидаги инструкцияси ишлаб чиқилди.

Областимизнинг Юқоричирчиқ районидаги 16-нчи (директори ўртоқ Ким), Калинин районидаги 27-нчи (директори ўртоқ Мўминов), Тошкент шаҳар Москва районидаги Чапаев номли 42-нчи (директори ўртоқ Калмаков), Янгийўл шаҳридаги Навоий номли 4-нчи мактаб коллективлари йиллик имтиҳонларни катта тайёргарлик блан кутиб олдилар. Бу мактаблар бутун ўқув йили давомида умумий та'лим планини тўлиқ бажариб ва ўқувчиларнинг программа материалларини ўзлаштириш даражасини ошириб, яхши натижаларга эришдилар, шу блан бирга, имтиҳонларни юксак савияда ўтказиш учун унга ташкилий жиҳатдан пухта тайёргарлик кўрдилар. Мазкур мактабларда ўқувчиларнинг имтиҳонлар даврида кўрсатмали ўқув қуролларидан фойдаланабилишларини ва олган билимларини амалда қўллайолишларини намойиш қилиб кўрсатишлари учун ўқув-тажриба кабинетларида лаборатория асбоблари тахт қилиб қўйилди, ўқувчилар ҳамда ота-оналар ўртасида имтиҳонларни ўтказиш ҳақидаги инструкция кенг ишлаб чиқилди.

Лекин, шуни ҳам айтиш керакки, имтиҳонларга тайёргарлик ишлари ҳамма мактабларимизда ҳам ана шундай уюшқоқлик ва пухта тайёргарлик блан олиб борилмади. Айрим мактабларнинг коллективлари бу соҳада айнан ўтган йилдаги хатоларга йўл қўйдилар. Масалан, Октябрь районидаги 13-нчи ўрта мактабда ўқув йили давомида та'лим-тарбия ишлари яхши йўлга қўйилмади, умумий мажбурий та'лим плани тўлиқ бажарилмади ва етарли имкониятлар мавжуд бўлгани ҳолда ўқув процессига политехника та'лимини жорий қилишга мутлақо э'тибор берилмади. Мактаб директори Шералиев ва илмий бўлим мудири Раҳимов ўртоқлар мактабда ўқув-педагогика процессини тўғри ташкил этабилиш қобилиятига эга эмас эканликларини кўрсатдилар. Улар бутун ўқув йили мобайнида бирор марта ҳам ўқитувчиларнинг дарсига кирмаганлар, педагогика коллективининг иши устидан контрольлик қилмаганлар. Мактаб директори ўртоқ Шералиев химия-биология фанидан дарс бериб келгани ҳолда, ақалли бир марта ҳам лаборатория асбоблари блан тажриба ўтказмаган. Ваҳоланки, мактабнинг химия-биология кабинетида 4 минг сўмлик ўқув-тажриба асбоблари мутлақо ишлатилмасдан ётипди. Шунингдек, бу мактабда имтиҳонларга жуда бўш тайёргарлик кўрилди, программа материаллари тўлиқ бажарилмади, ўқувчилар блан консультация машғулотлари қат'ий жадвал асосида олиб борилмади, ўқувчилар ва уларнинг ота-оналари имтиҳонларни ўтказиш ҳақидаги инструкция блан чуқур таништирилмади. Район халқ маорифи бўлимининг раҳбарлари эса мактабда имтиҳонларга тайёргарликнинг борипши устидан тегишли назорат ўрнатмаганлар. Эндиликда бу соҳада йўл қўйилган камчиликлар имтиҳонлар бошланган дастлабки кунлардаёқ бартараф қилиниши керак.

Имтиҳонлар даврида ўқувчиларнинг йил давомида олган билимлари ва ўқитувчиларнинг иш натижалари давлат кўригидан ўтказилади. Шундай экан, имтиҳонларда ўқувчиларнинг она тили ва рус тили бўйича саводхонлигини, уларнинг луғат составларини нечоғлик яхши эгаллаганликлари, тилларнинг грамматик қонун ва қоидаларини пухта ўзлаштирганликларини, физика, химия, биология, математика ва бошқа фанлардан программа материалларини қанчалик чуқур ва мустаҳкам эгаллаганликларини, кўрсатмали ўқув қуроллари ҳамда тажриба асбобларидан амалда фойдаланаолишларини намойиш қилиб кўрсатишларига алоҳида э'тибор бериш керак. Чунки, имтиҳонлар ҳақиқатан ҳам ўқитувчилар та'лим-тарбия процессида ўқувчиларнинг программа материалларини тўлиқ ўзлаштиришлари учун қандай талабчанлик блан қараганликларини, шу блан бирга уларнинг билимига қўйилган баҳоларнинг қанчалик ҳаққоний эканлигини аниқлашга ҳам имкон беради.

Имтиҳонлар барча мактабларнинг коллективлари ва халқ маорифи органлари зиммасига катта мас'улият юклайди. Улар мактабни тамомловчи ва синфдан-синфга ўтувчи ҳамма ўқувчиларнинг пухта тайёргарлик блан имтиҳонларга келишларини та'минлашлари, имтиҳонлар даврида ўқувчилар ва ўқитувчилар учун зарур бўлган барча қулай шароитларни яратиб беришлари керак. Халқ маорифи органларининг ходимлари мактабларда тез-тез бўлиб туришлари, имтиҳонларнинг бориши устидан қаттиқ контроль ўрнатишлари ва имтиҳонларнинг юқори савияда ўтишини та'минлашда мактаб коллективларига яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Мактаб комсомол ва пионер ташкилотларининг имтиҳонларни ўтказиш давридаги энг муҳим вазифаси — ўқувчилар ўртасида онгли интизомни мустаҳкамлаш, уларни имтиҳонлардан муваффақиятли ўтишга рағбатлантириш ва имтиҳонларга уюшқоқлик блан келишларини та'минлашда ўқитувчиларга ёрдам беришдан иборатдир.

Имтиҳонларнинг яхши кўрсаткичлар блан ўтишини та'минлаш халқ маорифи органлари ва мактаб педагогик коллективлари блан бир қаторда ота-оналарнинг ҳам бевосита бурчидир. Мактаб ота-оналар комитети имтиҳонларни ўтказиш даврида ўз фаолиятларини янада кучайтиришлари, ота-оналар блан яқиндан алоқада бўлишлари ва ўз болаларини имтиҳонлардан муваффақиятли ўтишларини та'минлашда уларнинг жавобгарлигини оширишлари керак.

Имтиҳонлар мактаблар ҳаётида энг муҳим ва мас'улиятли даврдир. Шунга эришмоқ керакки, имтиҳонлар даврида практик машғулотларни ўтказиш учун зарур бўлган барча кўргазмали ўқув қуроллари, физика, химия кабинетларидаги тажриба асбоблари беками-кўст ҳозирлаб қўйилган бўлсин, бу соҳада ўтган йили содир бўлган камчиликларга мутлақо йўл қўйилмасин.

Маҳаллий партия, совет, комсомол ва касаба союз ташкилотлари ҳамда бутун жамоатчилик имтиҳонларни ўтказиш даврида халқ маорифи органлари ва мактаб коллективларига яқиндан ёрдам кўрсатишлари, уларнинг талаб ва эҳтиёжларига зийраклик блан қулоқ солишлари, ўқувчилар ҳамда ўқитувчилар учун ҳартомонлама қулай ва тинч шароит яратиб беришлари керак.

Шубҳа йўқки, мактабларимиз имтиҳонларни зўр уюшқоқлик блан юксак савияда ўтказадилар ва ўқув йилини муваффақиятли якунлашга эришадилар.

Кўп болали оналарга мукофотлар топширилди

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов, ўн бола туғиб тарбиялаб ўстирган кўп болали оналардан 11 кишига «Қаҳрамон она» ордени ҳамда СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиқларини топширди. Бу оналарга СССР Олий Совети Президиумининг 1955 йил 24 февральдаги Фармонига биноан «Қаҳрамон она» унвони берилган эди.

«Қаҳрамон она» деган юксак фахрий унвон берилганлиги тўғрисидаги фахрий ёрлиқ топширилган оналар номидан Хабиба Раимбердиева, Вазира Расулева, Тўғон Соқиева сўзга чиқиб, оналар ва болалар тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилаётган жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига ўзларининг чуқур ташаккурларини изҳор қилдилар.

Ўртоқ Рашидов кўп болали оналарни чин кўнгилдан табриклади ва уларга соғ-саломатлик ҳамда келажакда ёрқин коммунистик жамият қурувчи болаларни тарбиялашда янги муваффақиятлар тилади. (ЎзТАГ).

Европа давлатларининг Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан ўтказилган Варшава кенгашида Н. А. Булганин томонидан қилинган баёнот алоҳида брошюра қилиб нашр этилди

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти Европа давлатларининг Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш юзасидан ўтказилган Варшава кенгашида ўртоқ Н. А. Булганин томонидан 1955 йил 11 майда қилинган баёнотни алоҳида брошюра қилиб чиқарди.

Брошюра кўп тиражда нашр этилди. (ТАСС).

Совет Иттифоқида

СССР Нефть саноати министрлигига қарашли Москвадаги эксперименталь механика заводида Иттифоқимизда биринчи роторлик электр экскаватори тайёрланди. «Эр — 5» бу янги машина магистраль трубопроводларнинг траншеяларини ковлашда ишлатилади. У соатига 500 кубометр тупроқни ковлайди. **Суратда:** «Эр — 5» янги роторли электрик экскаватор.

С. Кропиеницкий фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Украина колхозлари маккажўхори экиш планини бажардилар

КИЕВ, 23 май. (ТАСС). Украина колхозлари маккажўхори экиш планини бажардилар. 4 миллион 270 минг гектар ерга — ўтган йилдагидан икки баравар кўп майдонга маккажўхори экилди. Бундан ташқари, 560 минг гектар ерга маккажўхори кўклигида молга едириш учун экилди. Маккажўхори асосан квадрат-уялаб экилди. Колхозлар қора шудгор қилинган ерларга маккажўхори экишни давом этдирмоқдалар. Катта-катта майдонларга юқори ҳосилли сортлар ва гибрид уруғлар экилди.

Бу йил кўкламда далаларда «СКГ-6» 19 минг махсус сеялка блан бирқаторда, маккажўхорини квадрат-уялаб экиш учун мосланган 20 мингга яқин дон сеялкаси ишлади. Бу эса дала ишларини қисқа муддатларда ўтказиш имкониятини берди. Механизаторлар кўп ижодий ташаббус кўрсатдилар. Улар машиналарнинг ишини мукаммаллаштирадиган бирқанча асбобларни қўлландилар.

Ҳозирги вақтда экинларни парвариш қилиш иши кучайтириб юборилди. Ҳозирдаёқ бир миллион гектарга яқин ер ишланди. Колхозчилар яганалаш блан бирқаторда, уруғ сийрак униб чиққан ерларга қўшимча экмоқдалар.

Драматурглар семинари

23 майда, Москвада, Адабиётчилар марказий уйида иттифоқчи республикалар драматургларининг семинари ишга бошлади. Семинарни СССР Совет ёзувчилари союзи ва СССР Маданият министрлиги ташкил қилдилар. Семинарда пьесалари театрлар томонидан постановкага қабул қилинган қирқ автор қатнашмоқда.

СССР Совет ёзувчилари союзи правлениесининг секретари А. Сурков семинарни очиб, совет воқи'лигини ёрқин ва ҳаққоний акс этдирувчи, совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги ўлмас қаҳрамонликларини куйловчи пьесалар ёзишга катта э'тибор бериш зарурлигини уқтириб ўтди.

СССР Маданият министрлигидан Г. Осипов сўзлади. У иттифоқчи республикаларда ҳозирги замон драматургиясининг ривожланишини та'рифлаб берувчи рақамларни келтирди, шу блан бирга, бу ишдаги камчиликларни кўрсатиб ўтди.

Семинар қатнашчилари «Совет драматургиясининг асосий вазифалари», «Актёрнинг ижобий қаҳрамон образи устида ишлаши», «Совет драматургиясининг тили», «Горький драмаларининг бадиий хусусиятлари тўғрисида» деган докладларини ва «Маяковский асарлари совет саҳнасида», «Пьеса ва спектакль устида ишлашда драматург блан театрнинг ўзаро алоқалари» ва бошқа темалардаги суҳбатларни тинглайдилар. Семинар қатнашчиларининг пьесалари муҳокама қилинади. Муҳокамада Москва ёзувчилари қатнашадилар. (ТАСС).

Озарбайжон сут соғувчиларининг мусобақаси

БОКУ, 24 май. (ТАСС). Республиканинг колхоз ва совхозларида сут соғувчиларнинг сут соғиб олишни кўпайтириш юзасидан бўлаётган мусобақаси кенг қизиб кетди. Хўжалик йили бошидан буён ҳарбир сигирдан ўтган йили шу даврдагига нисбатан 106 килограмм кўп сут соғиб олинди. Озарбайжон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги коллегиясида энг яхши сут соғувчилар сут соғиб олишни кўпайтириш соҳасидаги тажрибаларини сўзлаб бердилар. Фермаларда сут соғиб олишни кўпайтириш юзасидан ёш сут соғувчилар мактаблари ташкил қилинганлиги илғор сут соғувчиларнинг ишида айниқса қимматли тажрибадир.

Министрлик коллегияси илғор сут соғувчиларнинг иш тажрибасини кенг ёйишга қарор қилди.

Майин жунли қўйчиликни ривожлантириш тўғрисида кенгаш

СТАЛИНОБОД, 22 май. (ТАСС). Республикада майин жунли қўйчиликни ривожлантириш масалаларига бағишланган республика кенгаши Сталинободда ўз ишини тамомлади.

Гарм областидаги Тавилдара районининг чорвадорлари Тожикистон ССР Фанлар академияси Чорвачилик инситути илмий ходимларининг ва қишлоқ хўжалик мутахассисларининг ёрдами блан кейинги йилларда ярим майин жунли қўйларнинг янги зотини етиштириш соҳасида анча ишлар қилдилар. Ҳарбири 3 — 4 килограммдан жун берадиган маҳаллий қўйлардан неча-неча мингтаси етиштирилди. Дағал жунли жайдари қўйларни майин жунли тоғ қўчқорлари блан дурагайлаштириш натижасида Ленинобод областининг Матчо районидаги Калинин номли ва Куйбишев номли колхозларда яхши натижалар қўлга киритилди.

Сермаҳсул майин жунли ва ярим майин жунли қўйлар етиштирмоқ учун Қирғизистондан, Ростов областидан ва Ставрополь ўлкасидан 1500 та қўчқор келтирилди. Бу йилнинг ўзидаёқ икки мингтадан кўпроқ жайдари совлиқ қўй майин жунли қўчқорлар блан дурагайлаштирилади. Зоти яхшиланган сержун эчкиларни урчитиш йўли блан ҳам майин ва ярим майин жун етиштиришни кўпайтиришга қарор қилинди.

Кенгаш қатнашчилари ўз сўзларида колхозлар, партия ва совет органлари қўйчиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш, қўйхоналар қуриш, яйловлардаги ходимлар учун нормал маданий-маиший шароит вужудга келтириш масалаларига етарли э'тибор бермаётганликларини кўрсатиб ўтдилар.

Кенгаш қатнашчилари республикада қўйчиликни юксалтирмоқ учун бирқанча амалий тадбирлар белгиладилар.

«Свердловскуголь» комбинати беш ойлик планни бажарди.

СВЕРДЛОВСК, 23 май. (ТАСС). «Свердловскуголь» комбинати беш ойлик топшириқни муддатидан илгари бажарди. Кончиларнинг меҳнат унумдорлиги ўтган йилдагига нисбатан 14,9 процент ошди. Кўмир таннархини камайтириш йўли блан пландан ташқари 4 миллион 912 минг сўм маблағ жамғарилди.

«Волчанскуголь» трестининг коллективи социалистик мусобақада олдинда бормоқда. Бу коллектив Урал саноат корхоналарига ҳозирдаёқ топшириқдан ташқари бирнеча ўнлаб эшелон кўмир жўнатди.

Донда пичан ўриш бошланди

РОСТОВ-ДОН, 23 май. (ТАСС). Бу йил Донда ўтлар яхши ўсди. Шарқи-жанубий районлардаги колхоз ва совхозлар ўт ўришга киришдилар. Ем-хашак тайёрлаш учун пичанзорларга кучли техника — ўзиюрар ва кенг ҳажмли трактор косилкалари, пичан йиғадиган, ғарам қиладиган машиналар ва бошқа хил машиналар чиқарилди.

«Красний партизан» қўйчилик совхозининг механизаторлари ҳозирдаёқ бирярим минг гектар ердаги пичанни ўрдилар. Пичан ўриш блан бирга уни йиғиш, ғарамлаш ва чорва моллар қишлайдиган жойларга ташиш ишлари ҳам олиб борилмоқда.

Алоқа ходимларининг республика кенгаши

Тошкентда алоқа ходимлари активининг республика кенгаши бўлиб ўтди. Республика алоқа органларининг 1954 йилги иш якунлари ва 1955 йилги вазифалари тўғрисида Ўзбекистон ССР алоқа министри М. А. Шарков доклад қилди.

Докладчи ва музокараларда сўзга чиққанлар қайд қилиб ўтдиларки, Ўзбекистон алоқачилари бешйиллик планни муддатидан илгари бажариш учун бўлаётган социалистик мусобақага қўшилиб, бирмунча муваффақиятларга эришдилар. Почта-телеграф ишларини яхшилаш, алоқа воситаларини ривожлантириш, почта контораларини, телеграф ва телефон станцияларини янги техника блан та'минлаш соҳасида катта ишлар қилинди. Қишлоқларни телефонлаштириш соҳасидаги иш даражаси юксалди. Йил бошидан буён республикада 50 мингдан кўпроқ радиоточкаси ўрнатилди, бу — ўтган йил давомида ўрнатилган радиоточкалари миқдорига баравардир. Қишлоқларни радиолаштириш тўрт ойлик плани 20 процент ошириб бажарилди. Орджоникидзе, Самарқанд ва бошқа бирқанча районлар тамомила радиолаштирилган.

Шу блан бирга кенгаш қатнашчилари алоқа органларининг ишидаги жиддий камчиликларни ҳам кўрсатдилар. Бу камчиликлардан бири шуки, кадрларни танлаш, жой-жойига тақсимлаб қўйиш ва уларни тарбиялаш иши ҳали ҳам қониқарсиз қўйилган. Алоқа органларида олий ва ўрта техника ўқув юртларини тамомлаб чиққан ёш мутахассислардан ҳали ҳам яхши фойдаланилмаётир. Ўзбек қизлари алоқа органларида ишлашга етарли даражада жалб қилинмаётир.

Кадрларни танлаш ва тарбиялашда камчиликлар мавжуд бўлиши, қабул қилинган қарорлар ва буйруқларнинг бажарилиши устидан кун сайин контроль қилиб турилмаслиги аҳолига алоқа воситалари блан хизмат қилишда белгиланган қоидаларнинг кўплаб бузилишига сабаб бўлган. Телеграммаларни ва почта орқали юбориладиган хатларни расмийлаштириш ва етказиб беришда кўпинча сусткашликка йўл қўйилмоқда, шаҳарлараро станцияларнинг ва радиоэшитдириш узелларининг пухта ишлашига эришилмаган.

Колхоз, совхоз ва МТСларга алоқа воситалари блан хизмат қилиш масалаларига катта э'тибор берилди. Қорақалпоғистон АССР, Андижон ва Хоразм областьларининг ба'зи алоқа ходимлари почта хатларини, газета ва журналларни узоқ районларга ҳамда яйловларга ўз вақтида етказиб бериш учун зарур шароитларни та'минлаб бермаётирлар.

Кенгаш қатнашчилари радиотрансляция тормоқларининг ер тагидан ўтадиган линияларини қуришга кенг миқ'ёсда киришиш заруриятини уқтириб ўтдилар. Радиоэшитдириш линияларини ер тагидан ўтказиш кўп миқдорда ёғочни ва бошқа материалларни тежаш, иш ҳажмини камайтириш имкониятини беради.

Кенгашда республиканинг илғор алоқачилари: Тошкент Марказий телеграфининг телеграфисткаси ўртоқ Бабушкина, Самарқанд шаҳридаги биринчи алоқа бўлимининг бошлиғи ўртоқ Алаев, Самарқанд шаҳри алоқа бўлимининг почтальони ўртоқ Гурсевич ва бошқалар ўз иш тажрибалари ҳақида сўзлаб бердилар. СССР Алоқа министрининг ўринбосари З. В. Топурия кенгашда нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари 1955 йилда республиканинг алоқа органлари олдига қўйилган вазифаларни муддатидан илгари бажаришга қаратилган социалистик мажбурият олдилар. (ЎзТАГ).

Саноат ходимларининг мурожаатига жавобан

И. В. Сталин номли Чирчиқ электрохимия комбинатининг кўп сонли коллективи Москвада бўлиб ўтган саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатини зўр қизиқиш блан ўрганмоқдалар. Химиклар Мурожаатга жавобан Ўзбекистон ва қардош республикалар пахтакорларига тобора кўпроқ юқори сифатли минерал ўғит етказиб бериш учун курашиб, мавжуд ишлабчиқариш майдонидан маҳсулот олишни тобора кўпайтирмоқдалар.

Минерал ўғит тайёрлаш цехининг ишчилари новатор-аппаратчи Анна Маслованинг технология процессларини а'ло даражада бошқариш усулини кенг қўлланиб, меҳнат унумдорлигини оширмоқдалар, кўплаб хомаш'ё ва ёрдамчи материалларни тежамоқдалар. Цех ишчилари шу ойнинг 20 куни ичида тежалган хомаш'ё ҳисобидан бирнеча юз тонна маҳсулот ишлаб чиқардилар.

Илғор ишчилардан Никитина, Чумак ва Бойқўзиев ўртоқлар маҳсулот ишлаб чиқаришни тобора кўпайтириш блан бирга кўплаб хомаш'ё тежашда ҳам бошқаларга намуна кўрсатмоқдалар. Бу ўртоқлар шу йилнинг 4 ойи ичидагина давлатнинг 60 минг сўмга яқин маблағини тежадилар ва қўшимча равишда бирнеча 10 тонна маҳсулот ишлаб чиқардилар.

И. САТТОРОВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

Ўзбекистон ССРдаги кўп болали оналарга „Қаҳрамон она“ фахрий унвонини бериш тўғрисида

Ўн бола ва ундан ҳам кўпроқ бола туғиб тарбиялаб ўстирган қуйидаги оналарга **«Қаҳрамон она»** фахрий унвони берилсин ҳамда **«Қаҳрамон она»** ордени ва СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиғи топширилсин:

АНДИЖОН ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

1. Безода **Абдуллаева** — Марҳамат районидаги Молотов номли колхознинг а'зоси.

ҚАШҚАДАР'Ё ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

2. Ҳосил **Каримова** — Косон районидаги «Ленинизм» колхозининг а'зоси.
3. Нарзи **Муҳаммадиева** — Кўкбулоқ районидаги Хрущев номли колхознинг а'зоси.
4. Мунаввар **Назарова** — Ғузор райони, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.
5. Мақсад **Нормуродова** — Мироқи райони, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.
6. Сора **Ражабова** — Китоб районидаги Энгельс номли колхознинг а'зоси.
7. Бувиқант **Турдиалиева** — Косон районидаги Сталин номли колхознинг а'зоси.
8. Шаҳар **Турсунова** — Кўкбулоқ районидаги «Янги турмуш» колхозининг а'зоси.

НАМАНГАН ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

9. Саврихон **Қозоқова** — Уйчи районидаги К. Маркс номли колхознинг а'зоси.
10. Хабиба **Рахимова** — Наманган районидаги Ленин номли колхознинг а'зоси.
11. Хувайда **Содиқова** — Норин райони, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

12. Жумаш **Синдарова** — Фориш районидаги Киров номли колхознинг а'зоси.
13. Хайри **Шарипова** — Жиззах райони, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.

СУРХОНДАР'Ё ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

14. Фотима **Сулаймонова** — Шеробод районидаги Охунбобоев номли колхознинг а'зоси.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

15. Зуҳра **Алимова** — Тошкент шаҳри, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.
16. Ҳури **Исломова** — Тошкент райони, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.
17. Мария **Ким** — Ўртасарой районидаги Молотов номли колхознинг а'зоси.
18. Шарофат **Мирдадаева** — Орджоникидзе районидаги Молотов номли колхознинг а'зоси.
19. Муаззам **Пўлатова** — Тошкент шаҳри, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.
20. Умри **Усмонова** — Тошкент шаҳри, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.
21. Хоним **Фарзиалиева** — Тошкент шаҳри, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.
22. Шарофат **Хайтқулова** — Верхне-волинск районидаги Шверник номли колхознинг а'зоси.
23. Моҳира **Худойберганова** — Тошкент шаҳри, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.
24. Сен-су **Цой** — Тошкент райони, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.
25. Моҳина **Юнусова** — Тошкент шаҳри, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.
26. Анна Кузьминична **Яковченко** — Қуйичирчиқ райони, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

27. Анна **Ли** — Олтиариқ районидаги «Коммунизм» колхозининг а'зоси.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

28. Қутли **Маматова** — Хонқо районидаги Маленков номли колхознинг а'зоси.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1955 йил, 23 май.

Ўзбекистон Совет архитекторлари союзининг IV с'езди

Ўзбекистон Совет архитекторлари союзи (САС)нинг IV с'езди кеча ўз ишини тамомлади.

С'езд ишларида СССР Совет архитекторлари союзи правлениесидан уч марта Сталин мукофоти лауреати Душкин, СССР Архитектура академиясидан Кореньков, Ленинград шаҳрининг бош архитектори Каминский ўртоқлар ва Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон республикаларидан келган вакиллар иштирок этдилар.

С'езд қатнашчилари САС правлениеси раиси ўртоқ **А. Т. Шаховнинг** «Ўзбекистон Совет архитекторлари союзининг 1947—1955 йиллардаги фаолиятининг якуни тўғрисида» ҳисобот докладини, ҳамда союз ревизия комиссиясининг раиси **Н. Е. Глиняновнинг** қўшимча докладини тингладилар. Музокараларда 20 га яқин киши сўзлади.

Ўзбекистон Совет архитекторлари союзининг III с'езди бўлиб ўтганига 8 йил бўлди. Бу давр ичида мамлакатимизда, жумладан республикамиз ҳаётида жуда катта воқиалар бўлиб ўтди. Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизм қуриш учун олиб борилган курашда катта ғалабаларни қўлга киритдилар. Ўзбекистон архитекторлари партия ва ҳукумат томонидан ўз олдиларига қўйилган вазифаларни муваффақият блан ҳал қилиш йўлида бирмунча иш қилдилар. Тошкент ва республиканинг бошқа шаҳарларида кўпгина ёруғ, чиройли яшаш учун қулай бўлган уй-жойлар, жамоат бинолари, саноат корхоналари, йирик ирригацион иншоотлар қурилди.

Ўзбекистонда қурилиш ишлари йил сайин кенгаймоқда. Бу эса ўз навбатида архитектор кадрларни кўпайтириш, проект ишлари ҳажмини ошириш ва архитектура сифатини яхшилашни талаб этмоқда. Броқ, ҳали архитекторларимиз ишида ҳамда САС правлениеси фаолиятида бирқанча жиддий камчиликлар бор.

САС правлениеси архитектура ишларини яхши йўлга қўйиш мақсадида бирнеча секциялар ташкил қилган. Жумладан, шаҳар қурилиши, илмий текшириш ва қишлоқ қурилиши секциялари кўпдан бери иш олиб бормоқдалар. Бинокорларнинг Бутуниттифоқ кенгашидан сўнг яна янги: типовой проектлаш ва шаҳар қурилиши, йиғма индустриал қурилиш, бинокорлик материаллари ва қурилиш экономикаси секциялари ташкил қилинди. Бу секцияларнинг вазифаси — ўзбек архитекторларининг ижодини равноқ топтириш учун хизмат қилишдан иборатдир. Броқ, правление раҳбарлари секцияларни тузишга-тузиб, уларни ўз ҳолига ташлаб қўйганлар. Улар кўпроқ амалий иш ўрнига қуруқ гап, қоғозбозлик, мажлисбозлик блан шуғулланадилар. Ҳисобот даври мобайнида ҳаммаси бўлиб 105 марта правление йиғилиши бўлган. Шунча йиғилишлар бўлипти, қанчадан-қанча ташкилий масалалар кўрилипти-ку, 8 йил давомида биронта секциянинг фаолияти жиддий муҳокама қилиниб, унинг ишини жонлантириб юбориш та'минланмапти.

Секцияларда, умумий йиғилишларда ҳаммани қизиқтирадиган, архитектура сан'атининг бундан кейин тараққиёт йўлларини равшан белгилаб берадиган масалалар қўйилмаган.

Союзда илмий-текшириш ишлари ниҳоят даражада қониқарсиз олиб борилмоқда. Кўпгина масалалар, жумладан, республикамизда шаҳар ва қишлоқ қурилиши масалалари; типовой проект ва йиғма индустриал қурилиш архитектураси, турли бинокорлик материалларини қўлланиш ва қурилиш экономикаси масалалари ҳал қилинмаган. Ҳозир ҳам, я'ни шу масалалар юзасидан муҳим қарорлар ва мурожаатлар қабул қилинганидан сўнг ҳам, бу масалаларни ҳал қилиш учун жиддий киришилмаётир. САС правлениеси ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Архитектура ишлари Бошқармаси раҳбарлари (Шахов ва Бобохонов ўртоқлар)нинг гапларига, улар кўрсатаётган ҳужжатларга қараганда бу соҳада иш жуда яхшига ўхшайди, лекин аслида эса ниҳоятда суст бормоқда. Айниқса, Ўзбекистонда шаҳар қурилишига доир назарий масала блан республика архитекторлари деярли шуғулланмаётирлар. Союз прваленеиси бунга совуққонлик блан қараб келмоқда. Бу соҳада Ўзбекистон Фанлар академиясининг иншоотлар институти ҳам жуда пассивлик қилмоқда. Юқоридаги муҳим масалаларнинг илмий жиҳатдан пухта ва атрофлича ўрганилмаганлиги ва ҳал қилинмаганлиги натижасида ишда жуда кўп қийинчиликларга дуч келинмоқда.

Ма'лумки, юқоридаги каби жиддий назарий проблемаларни ҳал қилиш учун сиёсий ва назарий жиҳатдан етук кишилар керак. Марксистик эстетикани чуқур эгалламасдан ва ундан ижодий фойдаланабилмасдан туриб, ўзбек классик архитектурасини ва бошқа халқларнинг шу соҳадаги маданий меросини ўрганмасдан туриб, бу масалаларни ҳал қилиб бўлмайди. Ўзбек архитекторларининг ба'зилари, ҳатто САС правлениеси а'золари ҳам бу соҳада анча оқсайдилар. Шунинг учун ҳам шу пайтгача бирқанча масалаларда англашилмовчилик, чалкашлик, ҳатто хатоликлар ҳукм суриб келмоқда. Бу ўринда дастлаб ўзбек архитектурасининг тараққиёт йўлларини тушуниш устида тўхталиш керак. Ўзбек архитекторлари бу масалани турлича тушуниб келмоқдалар. Катта бир группа архитекторлар йирик об'ектлар қурилишида ўзбек архитектурасининг тарихий намуналарини асос қилиб олмоқдалар. Буларнинг ижоди кўпинча муваффақиятсиз чиқмоқда. Тошкентдаги Навоий кўчасида яқин йиллар ичида қурилган биноларнинг кўпи шу тарздаги бинолардир. Бу биноларнинг архитекторлари миллий форманинг моҳиятини чуқур тушунмайдилар. Ҳатто Булатов, Бобохонов ўртоқлар сингари кекса архитекторлар ҳам монументаль, классик намуналарга кўр-кўрона эргашмоқдалар. Бу ўртоқлар форма блан мазмун ўртасидаги диалектик боғлиқликни билсалар ҳам, шунга амал қилмаётирлар, социалистик мазмунни иккинчи ўринга, классик формани эса биринчи ўринга қўймоқдалар. Союз правлениеси эса бу ҳолга шу пайтгача кескин зарба бермаётир.

Иккинчи бир гуруҳ архитекторлар эса, бой классик меросдан бутунлай воз кечган, миллий архитектуранинг характерли хусусиятларидан ижодий фойдаланмайди. Булар табиий шароитни, колоритни ҳам назарда тутмайдилар. Бу ҳақда гапирган Ленинград шаҳрининг бош архитектори ўртоқ **Каминский** айтдики, Тошкент, Чирчиқ каби шаҳарларда қурилаётган биноларнинг кўпи Минск, Киев, Москва, Ленинград каби ёғингарчилик кўп бўлиб турадиган жойлардаги бинолардан кам фарқ қилади, буларда миллий қиёфа, табиий шароитга мослик сезилмайди. Тошкентнинг В. И. Ленин кўчасидаги поликлиника, Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиш министрлиги, республика Бинокорлик материаллари саноати министрлиги, Чирчиқдаги Маданият уйи биноларининг архитекторлари Трофимов ва Петросов ўртоқлар ана шу масалани четлаб ўтганлар.

Учинчи тоифа архитекторлар ҳам борки, булар уй-жой ва оммавий граждан қурилишини иккинчи даражали масала деб биладилар. Улар, биз йирик иншоотлар, маданият саройлари, катта-катта кўпэтажли бинолар архитектураси блан шуғулланишимиз керак, деб да'во қиладилар. Улар, айниқса қишлоқ қурилишига паст назар блан қарайдилар. Бундай ярамас тенденцияни с'езд қаттиқ қоралади.

Юқоридаги хатоликлар, шунинг учун юз берганки, деб кўрсатди архитектор ўртоқ **Голубев**, ўзбек архитекторлари ўз назарий билимларини ошириш устида, классик меросдан фойдаланиш устида қунт блан ишламайдилар. Ҳаммадан ёмони, улар ҳозирги кундаги бинокорлик олдидаги талабларни чуқур тушуниб етмаганлар ва буни тушуниб етиш учун суст киришмоқдалар. Ана шу назарий оқсаш орқасида амалий практикада катта камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Музокарада сўзга чиққан делегатларнинг кўпи, жумладан, «Узгоспроект» институти бош архитектори **С. Мерпорт**, бош инженери **А. Вокс**, архитектор **А. Зотов**, Ўрта Осиё Политехника институтининг доценти, инженер-конструктор **А. Ашрапов** ўртоқлар Ўзбекистон САС правлениеси, республика Министрлар Совети ҳузуридаги Архитектура ишлари бошқармаси, «Узгоспроект» институти ва Тошкент шаҳар ижроия комитетининг архитектура бўлими архитекторларининг иши юзасидан контрольлик олиб боришни ғоят даражада бўшаштириб юборганлигини, улар ўртасида танқид ва ўз-ўзини танқиднинг йўқлигини та'қидлаб ўтдилар.

Бинокорларнинг Бутуниттифоқ кенгашида қурилиш экономикасига э'тиборни кучайтириш масаласига алоҳида э'тибор берилган эди. Лекин шунга қарамай, айрим архитекторларимиз бу масалани назардан четда қолдирмоқдалар. Архитектор Полупанов проекти бўйича қурилган Ўзбекистон ССР Олий Совети мажлислар залининг биноси бу фикрнинг яққол далилидир. Бинонинг орқа фасадига кўпэтажли монументаль портик ва унинг кетидан баҳайбат вестибюль қурилган. Проектда Анҳор томонга ҳеч кераксиз зина проектлаштирилган. Бу зинанинг таннархи эса 300 минг сўм туради. Бинонинг ичини проектлаштиришда автор ундан фойдаланиш қулай бўлишлигини кўзда тутмаган— вестибюль кичкина, фойе ва кулуарлар йўқ. Автор бинонинг савлатини ошириш мақсадида мутлақо ортиқча этаж қурилишини белгилаган.

Ўртоқ А. Петросов ишлаган комплекс проект, Мерпорт ва Кандакова ўртоқлар ишлаган аэровокзал проекти, Булатов ва Трофимов ўртоқлар ишлаган бирнеча проектларда ҳам давлатнинг миллионлаб сўмларини ортиқча сарфлашга йўл қўйилган. Шуниси қизиқки, яна бу авторлар ва САС правлениеси бу проектларнинг ана шундай жиддий камчилигини кўра-била туриб, уларни мақтайдилар.

Архитекторлар союзи ишидаги жиддий камчиликлардан яна бири шуки, бу ерда қурилишларни, жумладан архитектура ишларини индустрлаштириш, типовой проектлаш, усталик блан планлаштириш масалалари тўғрисида қуруқ гап кўп, аммо иш жуда оз. Айниқса планлаштириш масаласида катта хатоликларга йўл қўйилмоқда. Республикамиз пойтахти Тошкент территориясидан мақсадга мувофиқ ва рационал фойдаланмаслик, шаҳар ўртасида ҳам кичик-кичик бир этажли биноларнинг қурилишига йўл қўйилаётганлиги чидаб бўлмас бир ҳолдир. САС правлениеси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Архитектура ишлари бошқармасининг шаҳарларнинг перспектив планини тузиш ва тузилган генерал план масалалари блан жиддий шуғулланадиган пайти келди.

Юқорида айтилганлардан кўриниб турипти ки, архитектура сан'ати ҳозирги куннинг юксак талабларидан анча орқада қолмоқда. Лекин йўл қўйилган камчиликларни тезда тугатиб, яқин йиллар ичида бу соҳада жиддий силжиш ясашни та'минлайсладиган соғлом коллектив мавжуддир. Эндиги вазифа ана шу коллективни усталик блан ишга йўллаш, уларнинг ижодий ўсиши учун барча шароитларни яратиб беришдан иборат. Шубҳа йўқки, Ўзбекистон архитекторлари бу вазифанинг уддасидан чиқоладилар.

* * *

С'езд САС раҳбар органларини ва яқинда бўладиган СССР Архитекторларининг II с'ездига делегатлар сайлади.

Суратда: Ўртачирчиқ районидаги Сталин номли колхознинг гидроэлектростанцияси.

В. Салов фотоси.

Колхоз қишлоғида

ЯНГИ МЕДПУНКТ

Чиноз район Яллама қишлоқ Советидаги «Ўзбекистон XXX йиллиги» колхози йилдан-йилга обод бўлмоқда. Яқинда колхоз ҳузурида медпункт ва 10 кровать жойлашган туғруқхона ташкил этилди. Медпункт ҳузурида янги аптека очилди.

БОЛАЛАР ЯСЛИСИ

Колхозда битта марказий ва далачилик бригадаларида бешта намунали болалар яслиси ташкил этилди. Бу яслиларда колхозчиларнинг 250 дан ортиқ болалари тарбияланмоқда.

ҲАРБИР УЙДА РАДИО

Колхоздаги барча хонадонлар, дала шийпонлари, жамоат биноларига радио карнайлари ўрнатилди. Бу ишда еросты кабелидан яхши фойдаланилди. Ҳозир колхознинг ҳамма участкаларида 650 та радио точкалари ишламоқда.

КУТУБХОНА

2 жойда колхоз кутубхонаси бўлиб, буларда 17 минг сўмлик ҳархил сиёсий, бадиий, қишлоқ хўжалигига оид китоблар бор. Кутубхоналар колхозчиларга яхши хизмат кўрсатмоқда.

ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАР

Колхозда 80 бош сигир сиғадиган бир молхона, 300 квадрат метрлик қуртхона қурилиб фойдаланишга топширилди. Колхоз правлениеси колхозчилар учун янгидан қизил чойхона қуриб берди.

А. УБАЙДУЛЛАЕВ.

Янги радиоузел

Янгийўл районидаги Молотов номли колхозда 500 точкага хизмат қиладиган кучли радиоузел қурилди. Радиоузел қуриш, дала шийпонлари ва жамоат биноларини радиолаштириш ишига колхоз бўлинмас фондидан 30 минг сўмдан ортиқ пул сарфланди. Кейинги 2 ой ичида 160 дан ортиқ колхоз а'зосининг уйига радиоточкалари ўрнатилди. Хонадонларни радиолаштириш давом этмоқда. Бундан ташқари колхознинг марказий кўчаларига баланд овозли радио карнайлари ўрнатилади.

Ҳ. ЭРАЛИЕВ.

Мирзачўлда Ойбек блан учрашув

Верхне-волинск райони Мирзачўлнинг марказий жойида ташкил этилган янги районлардан биридир. Бу ернинг азамат пахтакорлари, забардаст механизаторлари яқинда отоқли ўзбек ёзувчиси, Сталин мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий а'зоси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Ойбек (Мусо Тошмуҳамедов)ни меҳмонга чақирдилар. Ойбек блан бирга районга Сталин мукофоти лауреати Ғафур Ғулом, шунингдек ёзувчилардан Сергей Бородин, В. Костиря, Мумтоз Муҳамедов, Ж. Шарипов, Уткир Рашид, Пўлат Мўмин ва Назармат келдилар.

Район меҳнаткашлари Ойбекнинг туғилганига 50 йил ва ижодий фаолиятига 30 йил тўлиши муносабати блан тантанали йиғилиш-учрашувга тўпландилар. Район Маданият саройи пахтакорлар, механизаторлар, ўқитувчилар, ўқувчилар ва бошқа турли муассаса ходимлари блан лиқ тўлди. Залга йиғилганлар юбилярни, шунингдек у блан бирга келган ёзувчиларни қизғин кутиб олдилар.

Меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ А. Расулев йиғилишни очиб, район меҳнаткашлари номидан Ойбекни ижодий фаолиятининг 30 йиллиги муносабати блан табриклади ва унга янги ижодий муваффақиятлар тилади.

Райондаги Сталин номли 1-нчи сон ўрта мактабнинг ўқитувчилари Ма'фура Азимова ва Георгий Захарович Ким, мактаб ўқувчилари-ёш китобхонлар номидан юбилярни табриклаб, унинг асарлари ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда катта ёрдам бераётганлигини, ўқувчилар «Навоий», «Қутлуғ қон», «Олтин водийдан шабадалар» романларини севиб ўқиётганликларини айтдилар.

«Қизил Октябрь» колхозининг раиси Яков Николаевич Пискорский Ойбекка пахтакорлар саломини топширди ва унинг асарлари колхозчиларнинг севимли китоблари бўлиб қолганлигини, Мирзачўл пахтакорлари юбилярдан янги полотнолар яратишини кутаётганликларини билдирди.

Йиғилишда Ўзбекистон совет ёзувчилари союзи президиумининг секретари ўртоқ М. Муҳамедов Ойбекнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида доклад қилди. Шоир Ғафур Ғулом Ойбекнинг ёрқин ҳаёт йўлини ва юксак ижодини баён қилиб, Ойбекнинг шунингдек бошқа ўзбек совет ёзувчиларининг ижоди Коммунистик партия раҳбарлиги остида, рус классик адабиёти, улуғ Горький ва Маяковский ижодининг баракали та'сири остида ривожланганлиги ҳақида гапирди. Сўнг Ғафур Ғулом Ойбекнинг «Ленин» деган ше'рини ўқиб берди. Ёзувчи Сергей Бородин Ойбек асарларининг қардош халқлар тилларига, шунингдек чет тилларга таржимаси ҳақида сўзлади.

Ўзбекистон совет ёзувчилари союзи президиуми раисининг ўринбосари В. Костиря мамлакатимизнинг турли жойларидан, қардош республикалар Совет ёзувчилари союзларидан келган табрик телеграммаларни ўқиб берди.

Шоирлардан Ўткир Рашид, Назармат ва Пўлат Мўмин Ойбекнинг янги ше'рларини ўқиб бердилар. Шоир Ж. Шарипов Ойбекнинг район меҳнаткашларига ёзган жавоб нутқини ўқиб берди. Йиғилиш — учрашув қатнашчилари юбилярни қизғин табрикладилар ва у блан суҳбатда бўлиб, ёзувчининг янги ижодий планлари блан танишдилар.

Ойбек бу учрашувдан кейин «Қизил Октябрь» колхозининг 11-нчи бригадасида бўлди. Бригаданинг яхши безатилган кўркам дала шийпонига колхознинг ҳамма бригадаларидан кишилар келди. Колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ К. Ражабов Ойбекни унинг туғилганига 50 йил ва ижодий фаолиятига 30 йил тўлиши муносабати блан колхозчилар номидан табриклади. Ўртоқ Ражабов Ойбекни ва у блан бирга келган ёзувчиларни колхоз иши блан таништирди ва қишлоқ меҳнаткашларининг маданий даражаси ўсиб бораётганлиги, улар ёзувчилардан, шунингдек отоқли ёзувчимиз Ойбекдан янги асарлар кутаётганликларини айтди.

Район комсомол комитетининг секретари ўртоқ М. Давлатов юбилярни комсомол-ёшлар номидан табриклаб, Ойбекнинг «Олтин водийдан шабадалар» романидаги Ўктам ва бошқа ижобий қаҳрамонларнинг образи район ёшларини янги ерларни ўзлаштириш, мамлакатга кўплаб пахта етказиб беришга илҳомлантираётганликларини айтди. Ўртоқ Давлатов юбилярга янги ижодий муваффақиятлар тилаб, Мирзачўл ёшлари ҳақида янги асарлар яратишини илтимос қилиб қолди.

11-нчи бригада бошлиғи ўртоқ Қўчқор Маҳкамбоев юбилярни табриклаб, бригада а'золарининг фидокорона меҳнатларини сўзлаб берди. Бригада бу йил 76 гектар ерга квадрат-уялаб чигит экиб, ҳар гектардан 40 центнердан пахта ҳосили топшириш учун астойдил курашмоқда. Дала шийпони атрофидаги кенг ерларда яшил квадратлар бахмалдай товланиб кўринади. Қайси тамонга ўтманг, ўша томондан эгат оралиғи билиниб, квадратлар кўзга ташланади. Тракторчилардан Собиржон Орифжонов ва Турсун Ғиёсов ўртоқлар ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилиб, қатор ораларини озиқлантирмоқдалар. Орифжонов ва Ғиёсов ўртоқлар бу йил мавсумда ҳарбири 1200 гектардан ерда ғўза парваришини ўтказиш ҳақида социалистик мажбурият олиб ишламоқдалар. Улар кундалик культивация нормасини 1,5—2 баробар ошириб бажармоқдалар.

Колхоз ёшларидан Тўлқин Солиев учрашув қатнашчиларига Ойбекнинг «Ўзбекистон» ше'рини ёддан баланд руҳ блан ўқиб берди. Мумтоз Муҳамедов ва Ойбек колхоз а'золарига бу самимий учрашув учун миннатдорчилик билдириб, Мирзачўл пахтакорлари блан бўлган учрашув ва уларнинг истаклари ёзувчиларни янги асарлар яратишга сафарбар этажагини айтдилар.

Отоқли ёзувчи юбилейига тайёргарлик

Бўка районидаги мактабларнинг ўқитувчилар коллективи ва ўқувчилари ёзувчи Ойбекнинг туғилганига 50 йил, ижодий фаолиятининг бошланганита 30 йил тўлиши муносабати блан ўтказиладиган юбилейга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Қорақўйли қишлоқ советидаги Навоий номли, Островский номли, Энгельс номли мактабларда Ойбек ижодига бағишлаб адабий кечалар ўтказилди.

Навоий номли мактабда ўтказилган кечада мактабнинг адабиёт ўқитувчиси Қурбонқулов «Ойбекнинг ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақида», VIII синф ўқувчиларидан Ҳожимуродов «Олтин водийдан шабадалар» романи ҳақида доклад қилди. Кечада юқори синф ўқувчиларидан Очилов, Тақабоев, Абдураимов, Худаёров ва Ортиқбоевлар Ойбекнинг «Қутлуғ қон», «Навоий», «Олтин водийдан шабадалар» романларидан парчалар ўқиб бердилар.

Навоий номли, Островский номли мактабларнинг кутубхонасида Ойбек ижодига бағишланган виставка ташкил қилинди.

Маленков номли колхознинг 3, 4, 6, 7-нчи бригадалари а'золари учун ўқитувчилардан Тиллаев, Муртазаев, Қурбонқулов ўртоқлар «Олтин водийдан шабадалар» романида колхозчи хотин-қизлар образи» деган темада суҳбат ўтказдилар.

Ёзувчи Ойбекнинг юбилейига бағишлаб мактаб деворий газетаси — «Ёш куч»нинг махсус сони чиқарилади.

Я. ИСМАТОВ.

БИРИНЧИ РУС РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Ишчи депутатлари Иваново-Вознесенск Совети

1905—1907 йилги биринчи рус революцияси ўти ичида ишчилар оммасининг революцион ижодий ғайрати натижасида пролетариатнинг оммавий-сиёсий ташкилоти — ишчи депутатлари Советлари юзага келди. Советлар стачка курашига раҳбарлик қилиш органлари сифатида юзага келиб, кейинчалик қўзғолон органларига, янги революцион ҳокимият органларининг куртакларига айландилар.

Ишчиларнинг 1905 йил ёзида бўлиб ўтган ялпи стачкаси вақтида юзага келган Иваново-Вознесенск вакиллар Совети Россиядаги дастлабки ишчи депутатлари Советларидан бири эди.

Ўша вақтда Владимир губерниясининг уездсиз шаҳри — Иваново-Вознесенск мамлакатдаги йирик саноат марказларидан бири бўлиб, аҳолиси 90 минг кишидан кўп эди. Шаҳарда тўқимачилик фабрикаларида ишловчи 30 мингга яқин ишчи бор эди. Тўқимачиларнинг аҳволи жуда оғир эди: 11,5 соатли иш куни мажбурий қўшимча ишлар блан 13 — 14 соатга чўзилар, ишчилар, айниқса аёллар ва ёшлар жуда кам ишҳақи олардилар, штрафлар ҳамда тўла сиёсий ҳуқуқсизлик ҳукм сурарди. Ҳаддан ташқари оғир меҳнат ва чидаб бўлмайдиган турмуш шароитлари, муҳтожлик ва яримоч ҳаёт кечириш ишчиларни ҳолдан тойдирар, ўлимни кўпайтирар, болаларнинг ярмидан кўпи 1 ёшга етмай ўлиб кетарди. Броқ фабрика эгалари асосий капиталнинг 30 — 40 процентн миқдорида, я'ни Россиядаги ип-газлама корхоналарининг ўртача фойдасидан 6 — 7 баравар ортиқ фойда кўрар эдилар.

Чидаб бўлмайдиган турмуш шароити ишчиларни чоризм ва капитализмга қарши ўз ҳаётий манфаатлари учун кураш олиб боришга ундарди. Курашнинг асосий воситаси стачкалар эди. Ишчилар ўтган асрнинг 70-нчи йилларидаёқ стачкалар ўтказабошлаган эдилар. 1897 йилда ва 1898 йилнинг бошларида бу ерда ип-газлама тўқувчиларнинг биринчи ялпи стачкаси бўлиб ўтди.

Иваново-Вознесенск большевистик партия ташкилоти Россиядаги энг кекса большевистик ташкилотдан бири бўлиб, у В. И. Ленин революцион марксистик партияни тузиш учун кураш олиб бораётган даврда юзага келди ва ташкил топди. 1905 йилнинг ёзида бу ташкилотнинг 400 а'зоси бор эди; у, большевиклардангина иборат бўлиб, РСДРПнинг Владимирск, Кострома, Ярославск губернияларидаги партия ташкилотларини бирлаштирган Шимолий Комитетига кирар эди. Иваново-Вознесенск группаси Шимолий Комитет бирлаштирган барча группалар орасида сон жиҳатидангина эмас, балки ўзининг нуқул пролетар состави блан ҳам ажралиб турарди. Ташкилотнинг секретари — дастлабки ишчи тўгаракларининг қатнашчиси ва Россиядаги биринчи маёвкани ташкил қилган Ф. А. Афанасьев (уни «Ота» ҳам деб атардилар) эди. Большевизмга садоқатли бўлиш Иваново-Вознесенск ишчиларининг традицияси эди.

1905 йил 9 январьда бўлиб ўтган ва Россиядаги халқ революциясининг бошланиши бўлган воқиалар ишчилар оммасини ҳаракатга келтирди. Бутун мамлакат бўйлаб стачкалар, кўпкишилик намойишлар, айрим жойларда эса қуролли чиқишлар ҳам бўлиб ўтди. РСДРП III с'езди резолюциялари чоризмга қарши курашнинг жанговар программаси бўлиб қолди ва партия амалий фаолиятига асос бўлди. Иваново-Вознесенск большевиклари ана шу қарорларга амал қилиб, ялпи сиёсий стачкага ҳозирлик кўрдилар.

22 (9) майда партия конференциясида ишчиларнинг 26 талаби ишлаб чиқилди, булар орасида: 8 соатли иш куни ўрнатиш, иш ҳақини ошириш, штрафларни, фабрикаларда тинтувлар ўтказишни тўхтатиш, фабрика полициясини ва авахталарни бекор қилиш, меҳнатнинг санитария-гигиена шароитларини яхшилаш, сўз, матбуот эркинлигини, союзлар тузиш, стачкалар ўтказиш эркинлигини амалга ошириш, Та'сис мажлиси чақириш тўғрисидаги талаблар ҳам бор эди.

25 (12) майда тўқимачиларнинг стачкаси бошланди. Кейинчалик унга темир йўлчилар, металлистлар, босмахона ишчилари ва кўпсонли шаҳар ҳунармандлари қўшилдилар. Стачка қўшни: Шуя, Южа, Кохма, Тейково, Вичуга, Родники районларига ҳам ёйилди. Иккиярим ойча давом этган бу стачкада жам'и 70 минг киши қатнашди.

Вакиллар Советининг тузилганлиги муҳим воқиа бўлди. Совет стачка курашига раҳбарлик қилиш, ишчилар манфаатини ҳимоя қилиш учун стачканинг дастлабки кунларидаёқ сайланган эди. Вакиллар Совети амалда Россиядаги дастлабки ишчи депутатлари Советларининг бири бўлиб қолди. Советга 151 киши, шу жумладан 17 аёл сайланган эди. Депутатларнинг қарийб учдан икки қисми большевиклар эдилар. Улардан Е. А. Дунаев («Александр»), С. И. Балашов («Странник»), В. Е. Морозов («Ермак»), М. И. Лакин, Н. А. Жиделев, Ф. Н. Самойлов, И. Н. Уткинлар ишчилар орасида катта обрўга эга эдилар.

Совет ошкора орган бўлса ҳам, лекин унинг кенгашлари ўрмонда, Талка дарёси бўйида, дастлабки революцион маёвкалар бўлиб ўтган хушманзара жойда ўтказиларди. У ерда, ўрмон ёнидаги кенг ўтлоқда, темир йўл линиясига яқин жойда ҳар куни ишчиларнинг кўпминг кишилик йиғилишлари бўлиб турарди. Совет мажлисидан сўнг депутатлар қабул қилинган қарорлар, фабрика эгалари ва ҳокимият вакиллари блан бўлаётган мунозараларнинг бориши, бошқа шаҳарлар ишчиларининг стачкаларга кўрсатаётган ёрдами тўғрисида ишчилар олдига чиқиб сўзлар эдилар. Бу хабарлардан сўнг турли сиёсий ва иқтисодий масалалар юзасидан лекциялар ўқилар, прокламациялар ва бошқа сиёсий адабиёт тарқатилар эди. Большевиклар Талкада ўтказиладиган йиғилишларни ўзига хос «социалистик ишчилар университети»га айлантирган эдилар. Е. А. Дунаев ишчиларнинг севимли нотиғи эди. Губернатор ва полицмейстер Дунаевни нафрат блан «Талка университетининг ректори» деб атарди. Ишчиларни сиёсий жиҳатдан тарбиялаш тез борди. Талка соҳилида «Йўқолсин самодержавие!» деган шиор тобора кўпроқ, баландроқ ва қат'ийроқ жаранглайбошлади.

Шу вақт шаҳарда кўрилмаган ҳолат ҳукм сурарди. Фабрикалар ишламас, катта-катта корпуслар сув қуйгандек жим турарди. Кўчаларда казак отрядлари кезиб юрарди. Шаҳарга келган губернатор, прокурор ва ҳокимиятнинг бошқа вакиллари ишчиларнинг сабот-матонати ва шижоатини кўриб, тамомила эсанкираб қолдилар. Фабрика эгалари шаҳардан чиқиб кетдилар.

Стачкага раҳбарлик қилиш учун тузилган вакиллар Совети амалда янги революцион ҳокимият куртаги бўлиб қолган эди. Советнинг кучи ва обрўси ишчилар оммаси блан энг яқин алоқада бўлганлигида эди. Ҳақиқий демократик принциплар асосида корхоналарда сайланган бу Совет системали равишда ўз сайловчиларига ҳисоб бериб турар, улардан наказлар, ёрдам ва мадад олиб турарди. Шаҳарда тартибни сақлаш ва штрейкбрехерларга қарши курашиш учун Совет ишчилар милициясини тузди. Советнинг талаби блан барча давлат вино дўконлари, шунингдек пивохоналар ёпиб қўйилган эди. Совет иш ташлаганларга моддий ёрдам кўрсатишга раҳбарлик қилди. У, хусусий дўкондорларни савдони тўхтатмасликка ва озиқ-овқат моллари нархларини оширмасликка, фабрика дўконларини эса ишчиларга озиқ-овқат молларини қарзга беришга мажбур этди. Иваново-Вознесенск стачкачиларига бошқа шаҳарларнинг ишчилари ёрдам бериб турдилар. Жам'и 15 минг сўм пул олинган ва тақсимланган эди.

Кохма, Шуя, Тейково, Лежнев, Родникидан Советга деярли ҳар куни хатлар келиб турарди. Шуя деҳқонлари ўрмончи бойнинг қонунга хилоф ҳаракатларидан шикоят қилиб, ўз вакилларини юборган эдилар. Бошқалар «ерни қандай тортиб олиш ва земство бошлиқларини йўқ қилиш» тўғрисида кўрсатмалар берилишини сўрардилар.

Советнинг аҳамиятига даставвал ишчиларнинг ўзлари тушуниб олдилар. Улар энди ўзларининг «олимлардан қолишмайдиган ўз кишилари» борлигини ва фабрика инспекторларининг керак эмаслиги тўғрисида сўзлардилар. Бу сўзларда ишчилар ҳоким бўладиган замон келаётганига, бу ҳокимият қисман ҳозироқ амал қилаётганига ишониш сезилиб турарди.

Советнинг бутун фаолиятига большевиклар раҳбарлик қилдилар. Большевикларнинг Москва комитети томонидан майнинг бошларида юборилган М. В. Фрунзе стачканинг жони эди. Партия ташкилотида яширинча ишлашнинг яхши йўлга қўйилганлиги ҳамда Советнинг ишчилар томонидан қўриқлаб турилганлиги полициянинг раҳбарларни қамоққа олиш учун қилган барча уринишларини йўққа чиқарди.

Иваново-Вознесенск большевистик ташкилоти стачка давомида ўсди ва мустаҳкамланди. У, ишчилар орасида катта обрўга эга эди. Большевиклар оғзаки ва матбуот йўли блан кенг агитация олиб бордилар. Яширин босмахонада вакиллар Советининг қарорлари э'лон қилинган «Бюллетеньлар» ва минглаб прокламациялар босилар эди.

Стачкани бостириш учун ма'мурлар Талка соҳилида йиғин ўтказишни тақиқладилар. Шунга қарамай, ишчилар у ерда яна йиғилдилар. Қўшинларга ишчиларни тарқатиб юбориш тўғрисида буйруқ берилди. 16 (3) июньда казаклар ва полициячилар иғво уюштириб, қуролсиз ишчиларни ўққа тутдилар. Юзларча кишилар ярадор қилинди ёки казаклар томонидан қаттиқ калтакланди. Шаҳар қамал ҳолатда деб э'лон қилинди. Полиция 80 ишчини, шу жумладан Советнинг 50 депутатини қамоққа олди.

Ўққа тутиш стачкани тўхтатиб қўймади. Аксинча, стачка қўзғолонга айланиб борди. Ишчилар фабрика эгаларининг уйлари ва дачаларини тор-мор қилдилар, Гандуриннинг ёғоч складига ва тўқув фабрикасига ўт қўйдилар. Кўчаларда полиция ва казаклар блан тўқнашувлар бўлиб ўтди. Броқ, қуролли қўзғолон содир бўлмади. Ишчилар қуролсиз эдилар.

Ишчиларнинг сиқиғи остида губернатор ён беришга мажбур бўлди. Талка соҳилида бўладиган йиғинларга яна руҳсат этилди, қамоққа олинганларнинг бир қисми бўшатилди.

Стачка июль охиригача чўзилди ва ишчилар оилалари оч қолиб, ўзлари жуда толиққач, яна ишга чиқишга мажбур бўлдилар.

Совет ўз ишини 1 августгача (19 июль) давом эттирди. У жам'и 66 кун яшади.

Корхона эгалари ишчиларнинг иқтисодий талабларини қисман қондирдилар, броқ стачканинг асосий аҳамияти бунда эмас эди. Иваново-Вознесенск ишчилари 72 кунли стачка вақтида катта сиёсий тарбия мактабини ўтдилар, улар курашда чиниқдилар, большевистик партиянинг революцион шиорлари теварагига мустаҳкамроқ жипслашдилар. Стачкадан сўнг ишчилар таниб бўлмас даражада ўзгардилар. Илгариги соддадиллик ва итоаткорликдан асар ҳам қолмади. Ишчилар ўз кучларига тушунган, ўзларининг душманлари ва дўстлари ким эканлигини билиб олган эдилар.

Иваново-Вознесенскдаги стачка шаҳардан ташқаридаги кўпгина жойларда революцион ҳаракатнинг ўсишига олиб келди. Қўшни тўқимачилик районларидаги ишчилар иш ташладилар. Иваново-Вознесенск Совети каби Кострома, Шуя, Родникида ҳам ишчи депутатлари Советлари юзага келди.

Иваново-Вознесенскдаги воқиалар Орехово-Зуево, Богородск, Митишчи, Коломнадаги фабрика ва заводларда стачкалар бошланишига сабаб бўлди. Москва шаҳар партия конференциясида иваново-вознесенскликларни Москвада ялпи стачка ўтказиш блан қўллаб-қувватлаш тўғрисида қарор қабул қилинган эди. Москвалилар иш ташлаганларга моддий ёрдам кўрсатдилар.

В. И. Ленин, Иваново-Вознесенск стачкасидан сўнг «Бутун марказий саноат районидаги ғалаён... кучайиб ва кенгайиб тўхтовсиз давом этди», — деб ёзган эди.

М. В. Фрунзе айтишича, кейинчалик Петроград, Москва ва бошқа Советларни тузишда иваново-вознесенскликларнинг ташкилий соҳадаги тажрибасидан фойдаланилган эди.

* * *

Иваново шаҳри ва Иваново областининг меҳнаткашлари биринчи рус революцияси йилларидаги синфий жангларнинг иштирокчилари бўлган иваново-вознесенскли кекса ишчиларнинг қаҳрамонона традицияларини муносиб равишда давом эттирмоқдалар, Коммунистик партия раҳбарлиги остида коммунизм тантанаси учун курашмоқдалар.

А. ШИПУЛИНА,

Иваново педагогика институти СССР тарихи кафедрасининг мудири, тарих фанлари кандидати.

Барча далаларда „универсал“ларнинг тўла ва унумли ишлашига эришайлик!

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Қуруқ „хўп-хўп“ ўрнига иш бўлсин

Яқинда Верхне-волинск районидаги 1-нчи МТСнинг Совети бўлди. Бу ерда қўшни, мусобақадош Сирдар'ё районидан келган ўзаро текшириш бригадасининг а'золари ҳам бор эдилар. МТС Советига колхоз раислари, партия ташкилотларининг секретарьлари, бригада механиклари, шунингдек инженер ва агрономлар қатнашдилар. Сирдар'ё район ўзаро текшириш бригадасининг а'золари МТС зонасидаги колхозларда ўтказилган текшириш натижаси тўғрисида сўзлаб бердилар. Уларнинг сўзидан зонадаги колхозларда ғўза ятанаси, культивация ва чопиқ сур'ати паст, сифати ёмон эканлиги ма'лум бўлди.

МТС хизмат қиладиган Шверник номли колхозда ҳозиргача 40 гектарга яқин ердаги чигит униб чиқмаган, 154 гектар ердаги ғўза яганаси кечиктириб юборилганлиги учун, ёш ғўзаларни ўт ўраб, уларни ўсишдан қолдирмоқда. МТС раҳбарлари бу аҳволни жуда яхши билганлари ҳолда камқувват ҳисобланган Шверник номли колхозга техника жиҳатидан қониқарсиз ёрдам бермоқдалар. МТСнинг шу колхозда хизмат қилаётган «универсал»лари ҳар-хил сабаблар блан тез-тез бузилиб қолади, уларнинг иш унуми жуда паст. Колхоздаги ана шу камчиликлар, бу камчиликларнинг содир бўлаётганлигига асосан кимлар айбдорлиги тўғрисида МТС адресига асосли танқидлар бўлди. Колхоз раиси ва агрономнинг бу танқидлари МТС директори Али Холбоевга ёқмади. Колхоз раиси ўртоқ Бойқулов ана шу камчиликлар тўғрисида сўзлаётганда, унинг нутқини директор тез-тез бўлиб турди, раиснинг ҳақли талабларини қабул қилишни истамади.

Раис ўз фикрини ва талабларини айтди-ю минбардан тушиб кетаберди. Район партия комитетининг секретари ўртоқ Т. Ражабов МТС директорининг бу ножўя ҳаракатини қоралаб гапирганда, директор: «Айбимизни бўйнимизга оламиз. Сиз айтган ишларни албатта бажарамиз...» деб секретарьни ишонтиришга уринди.

Шверник номли колхоз раисидан кейин «Қизил Октябрь» колхозининг раиси Пискорский, М. Горький номли колхоз раиси Орипов ва бошқа ўртоқлар чиқиб сўзладилар. Улар ўз нутқларида МТС дирекциясидан ғўза парвариши қизғин тус олган, мўл ҳосил тақдири ҳал қилинаётган ҳозирги кунларда колхозларга техника жиҳатидан яқиндан ёрдам беришни талаб этдилар. Буларнинг талабига МТС директори амалий иш блан жавоб бериш ўрнига, асосий камчиликларни колхоз правлениелари зиммасига юкламоқчи бўлди.

Тўғри, колхозларнинг правлениелари ҳам ғўза парваришини кучайтириш ва ягананн тезроқ туғаллаш ишига етарли даражада аҳамият бермаётирлар. Лекин шуни унутмаслик керакки, бу йилги шароитда асосий ишлар механизация кучи блан бажарилаётир. Ўтган йили МТС зонасидаги колхозлар жуда оз ердаги ғўзани трактор блан ягана қилган бўлсалар, агротехниканинг бу илғор усулини зўр хурсандчилик блан амалга оширишга қарор қилган пахтакорлар бу йил асосий майдонлардаги ғўзани механизация кучи блан ягана қилиш, ғўзани икки томонга ишлаш учун курашмоқдалар. Кўриниб турибтики, МТС бажарадиган иш ҳажми ўтган йилдагига нисбатан бу йил анча кўпайган. Броқ, МТС раҳбарлари, шахсан унинг директори ўртоқ Али Холбоев бунга ё тушуниб етмаётир, ёки тушунишни истамайди. Шунинг учун ҳам МТСдаги барча «универсал»лар ҳамда культиваторларнинг тўла ва унумли ишлашига эришиш юзасидан зарур тадбирлар амалга оширилмаётир. Кейинги кунларда МТС янги усулда ишлашга мослаштирилган 14 та культиватор олди. Бунга қадар ҳам МТС ихтиёрида етарли даражада культиваторлар, «универсал»лар бор эди. МТС директори ўртоқ Холбоев колхоз раислари ва тажрибали пахтакорлар ҳамда механизаторлар блан маслаҳатлашиб иш қилмаётганлиги, уларнинг иш сур'атини кучайтириш юзасидан қилаётган таклифларини тўла амалга ошириш учун курашмаётганлиги сабабли ана шундай камчиликлар содир бўлмоқда. Унинг бу камчиликлари яқинда бўлиб ўтган район партия комитетининг бюро мажлисида кенг муҳокама қилинди, МТСда ишни яхшилаш юзасидан конкрет топшириқлар берилди. Шунда ўртоқ Холбоев дала ишлари сур'атини кучайтириш, сифатини яхшилаш учун тракторларнинг тўхтовсиз ишлашини та'минлашга ва'да қилди. Унинг бу ва'даси орадан оз вақт ўтмаёқ эсидан чиқди. Бюро мажлисида гапирилган сўзлар МТС советида яна такрорланди.

МТС советида директор гапиришни истамади. У нотиқларнинг сўзига луқма ташлаб турди, холос. Директор мусобақадош сирдар'ёлилар кўрсатган камчиликларни бир оғиз, «тузатамиз» деган сўз блан якунлади. Ваҳоланки, сирдар'ёлилар МТС зонасидаги кўпгина колхозларда яганна кечиктириб юборилаётганлигини, айрим пайкалларда ғўзани ўт босганлигини, ғўзаларни кўндалангига ишлаш қониқарсиз аҳволдалигини, ўғитлашга ва ҳашаротга қарши курашга зарур тайёргарлик кўрилмаганлигини ҳақли суратда, ишонарли мисоллар блан очиб ташладилар.

Афсуски, МТС хизмат қилаётган колхозларнинг кўпчилигида кўрсатилган бу камчиликлар ҳозир ҳам такрорланмоқда.

Бу йилги шароитда ғўзаларни эртароқ муддатларда озиқлантириш талаб этилади. МТСдаги СУЗ аппаратлари «универсал»ларга ҳалигача тиркалмагани учун ўғитланиши керак бўлган ғўзалар жуда секин ва нимжон бўлиб ривожланмоқда.

МТС раҳбарлари ғўза парвариши даврида йўл қўйилган бу камчиликларни тезда тугатишлари, дала ишлари сур'атини оширишва сифатини яхшилаш юзасидан шошилинч чоралар кўришлари керак. Энди ўртоқ Холбоев район раҳбарларига қуруқ «хўп-хўп» дейиш ўрнига, колхозлардаги ҳақиқий аҳволни чуқур ўрганиши, зарур ёрдамни тез ва ўз жойида кўрсатиш учун курашиши, раисларнинг ҳақли талабларига амалий иш блан жавоб бериши зарур.

Пахтакорлар ва механизаторларга қулай шароит яратиб бериш, уларнинг унумли ишлашига эришиш — МТС раҳбарларининг энг асосий вазифасидир. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси Верхне-волинск районидаги 1-нчи МТС раҳбарларининг ғўза парвариши давридаги сусткашликларини кескин қоралаши, уларнинг талабга мувофиқ ишлашига эришишлари лозим.

С. МАҲКАМОВ,
М. ЯҲ'ЁЕВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

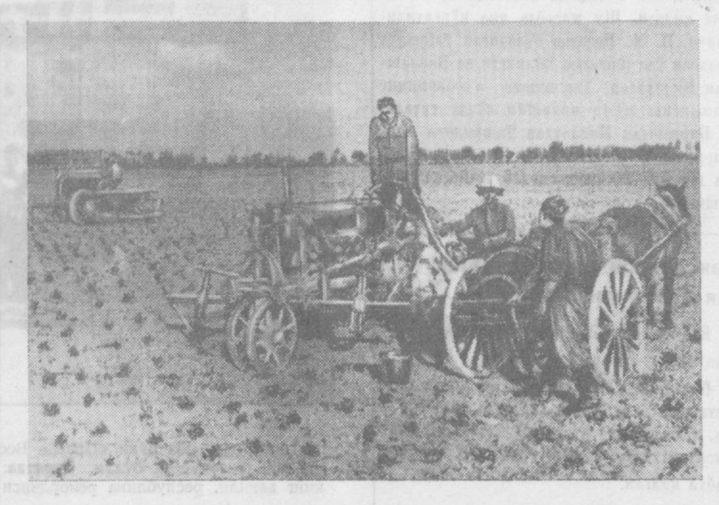

Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхоз далаларида ишлаётган «универсал»лар иш бошида ёнилғи блан та'минланади. **Суратда:** «универсал»га даланинг ўзида керосин қуйилмоқда.

В. Салов фотоси.

Мўл ҳосил учун курашмоқдалар

Василевский номли колхоз Мирзачўл районидаги юқори ҳосилли колхозлардан бири ҳисобланади. Бу йил жонажон Ватанимизга ҳар йилдагидан кўра кўпроқ пахта ҳосили етказиб бериш учун зўр ғайрат блан ишлаётган колхоз а'золари барча техника воситалари ва ички имкониятлардан тўлиқ фойдаланган ҳолда ғўза парваришини кенг авж олдириб юбордилар.

Ҳозир барча пахта майдонларида биртекис униб чиққан ғўзаларни яганалаш, культивация қилиш ва сифатли чопиқдан чиқариш ишлари қизғин давом этмоқда. Колхознинг З. Сахализов, Р. Хайдаров, М. Абдуллаев, С. Қодиров ўртоқлар бошлиқ илғор бригадалари ғўза парваришида олдинги қаторда бораётирлар. Бу бригадаларда меҳнат интизоми мустаҳкамланган, ўзаро социалистик мусобақа намунали ташкил этилган. Бригада а'золари механизаторлар блан ҳамкорликда фидокорона меҳнат қилиб, юксак натижаларга эришмоқдалар.

Колхознинг 1-нчи бригадасида олиб борилаётган иш мақтовга сазовордир. Бу бригада а'золари 90 гектар ердаги ғўзани ўз вақтида текис ундириб олдилар. Ягана, культивация ва чопиқ қилиш ишларини барвақт тамомладилар. Улар харбир гектар ердан 35 центнердан пахта ҳосили етиштиришга аҳд қилган ҳолда ғўзанинг иккинчи парваришини бошлаб юбордилар. Бригаданинг М. Умаров, Тўхтасинов, Ж. Матумаров, Х. Шерматов ўртоқлар бошлиқ звено а'золари бу муваффақиятларга эришиш учун зўр уюшқоқлик ва ҳамкорлик блан иш олиб бордилар. Улар барча ишчи кучидан, шу блан бир қаторда мавжуд техникадан тўла ва унумли фойдаланишга катта э'тибор бердилар.

— Колхозимиз а'золари, — дейди правление раиси ўртоқ Н. Абдуллаев, — 10 июньга қадар ғўзаларни икки марта чуқур культивация ва икки марта чуқур чопиқдан чиқариш мажбуриятини олдилар. Улар ўз аҳдларини муддатидан илгари бажариш учун сидқидиллик блан меҳнат қилмоқдалар.

Колхоз пахта далаларида 5 та «универсал» мунтазам равишда ишлаб турипти. Колхозчилар блан ҳамкорликда фидокорона меҳнат қилаётган механизаторлар кундалик нормани ошириб бажармоқдалар. Моҳир универсалчилардан У. Мадодов, В. Бадиров ўртоқлар ҳар куни белгиланган 10 гектар ўрнига 13—14 гектар ердаги ғўзани культивация қилмоқдалар.

Колхоз а'золари ҳозирги ғанимат кунлардан тўла ва унумли фойдаланиб 5 —10 июньгача барча майдонлардаги ғўзаларни тўла шоналатиб олиш учун курашмоқдалар.

Ғ. ҚЎЗИЕВ,

Янгиерлилар аҳди

Ховос районидаги Ворошилов номли колхоз а'золари бу йил фидокорона меҳнат қилиб, 200 гектар янги ерни ўзлаштирдилар. Бу ерларнинг ҳаммасига агротехника қоидаларига тўла риоя қилинган ҳолда квадрат-уялаб чигит экилди. Ишга барвақт киришилганлиги, чигит яхши ишланган ерларга ўз вақтида экилганлиги учун биртекис униб чиқиб, ҳозир ер бетини кўм-кўк ғўзалар қоплади.

Колхоз а'золари янги ернинг ҳар гектаридан 18—20 центнердан ҳосил олиш мақсадида барча ишчи кучлари ва механизациядан тўла фойдаланган ҳолда астойдил меҳнат қилмоқдалар. Пахта майдонларида хизмат қилаётган механизаторлар колхозчилар блан ҳамкорликда ишлаб, ғўза парвариши қизғин авж олган ҳозирги кунларда юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Илғор универсалчилардан Ю. Абдурахмонов, Э. Са'дуллаев ўртоқлар ҳар куни нормадаги 7 гектар ўрнига 10—12 гектардан ердаги ғўзани культивация қилаётирлар.

И. ОТАХОНОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТЛАР

Тошкентда эски китоблар магазини қачон очилади?

Тошкентли китобхонлар республикамиз пойтахтида эски китоблар блан савдо қиладиган магазин очиш зарурлиги ҳақидаги масалани бирнеча марта кўтардилар. Броқ уларнинг бу орзу-истаклари ва ўринли талаблари кўпдан бери оқибатсиз қолдириб келинмоқда. Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг китоб савдоси Бош бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Ғуломова) ана шу ҳаққоний талабларга ҳаддан ташқари бепарво қарамоқда.

Тўғри, улар, Госпиталь бозорига яқин жойда деярли худди шунга ўхшаш магазин мавжуд, деб айтишлари мумкин. Аммо, биринчидан, у шаҳар марказида эмас, иккинчидан, бу магазин фақат китобларни сотиб олади, уларни кенг китобхонлар оммасига сотиш блан эса мутлақо шуғулланмайди.

Эски китоблар блан савдо қиладиган магазин учун бино ахтариб топиш китоб савдоси бошқармасига гўё мушкил иш бўлиб туюлмоқда. Бу ғоят ажабланарли бир ҳолдир. Наҳотки, масалан, Карл Маркс кўчаси территориясида бундай магазин учун бирор кичикроқ бино топилмаса?!

Бундан ташқари, осонгина йўлни ахтариш тенденцияси борлиги ҳам сезилмоқда. Бу, эски китоблар блан савдо қиладиган махсус магазин ташкил этиш эмас, балки 1-нчи Марказий китоб магазини ҳузурида фақат шундай китоблар бўлими очишга уринишда яққол кўринмоқда. Агар иш бу хилда уюштириладиган бўлса, у вақтда эски китоблар савдосини чинакамига қизитиб ва харидорларнинг эҳтиёжларини қондириб бўлмайди.

Яқинда «Советская культура» газетасида ленинградли йирик шоир ва прозаик Виссарион Саяновнинг эски китобларнинг қиммати ва фойдаси катта эканлиги ҳақида жуда қизиқарли ва мазмунли мақоласи босилиб чиқди. Автор ўз мақоласида эски китоблар блан савдо қиладиган магазинларни очиш зарурлигини ва уларнинг моҳиятини ҳартомонлама асослаб берди.

Эски китоблар — маданиятнинг ўзига хос ёдгорликларидир. Бундай китобларни сотиб олучи ва сотучи махсус магазинлар мавжуд эмаслиги сабабли, улар бутунлай йўқолиб кетиши мумкин. Ваҳоланки, эски китоблар оддий китобхонлар учун, илмий ходимлар, ёзучилар, журналистлар, рассомлар, пропагандистлар ва агитаторлар учун ҳам шунчалик зарурдир. Чунки, эски наёб китоблар, кўпинча, маданият ва билимнинг барча соҳаларидаги кашфиётларнинг манбаи бўлиб хизмат қилади.

Шундай экан, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги бу муҳим масалага аралашмаслик ва бепарволик позициясидан воз кечиши, Тошкентда эски китоблар блан савдо қиладиган ва ҳозирги ўсиб бораётган талабларни тўла қондираоладиган магазин очилишини тезда та'минлаши зарур.

А. ИСКАНДЕРОВ.

Газета витриналари қачон тартибга солинади?

Мирзачўл шаҳар ижроия комитети биносига кирар экансиз, газета витринасига қизил ранг блан ёзиб қўйилган «Бугунги газетани ўқинг» деган сўзларни кўриб, ниҳоятда қувонасиз. Лекин бу газета витринаси хўжакўрсинга осиб қўйилган. Витринага бир ой мобайнида «Правда» газетасининг 3 сонигина қўйилди, холос.

Шунингдек, пахта заводи олдида ташкил қилинган витринада ҳам газета 5—6 кунлаб алмаштирилмайди.

Темир йўл станциядан 100 метр наридаги «Намунали чойхона» ҳардоим кишилар блан говжум. Бу ерда ташкил этилган газета витринасининг ойна ва рамлари синиб, ремонт қилинмасдан чойхонанинг орқасидаги ўтинхонада сақланиб келинмоқда.

Мирзачўл район партия комитетининг агитация ва пропаганда бўлими бу витриналарга қачон э'тибор беради?

Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
Т. РЎЗИБОЕВ.

Босилмаган хабарлар изидан

Оҳангарон шаҳарида қурилган хашаматли Маданият саройининг ишга туширилиши ҳаммани ҳам севинтирган эди. Шахтёрлар, цементчилар, темирйўлчилар, энергетиклар, қуручилар ва бошқа касбдаги кишилар ишдан кейин хордиқ чиқарадиган жойга эга бўлдик, деб қувонган эдилар. Афсуски Маданият саройи — шахтёрлар клуби шаҳар меҳнаткашларининг талаби даражасида ишламаётир. Унда турли темаларда лекциялар кам бўлади, концерт ва кинокартиналар кам кўрсатилади. Ҳар куни баян музикаси блан ўтказиладиган танцадан кўплар зерикди.

«Тошкент ҳақиқати» газета редакциясига келган хатларнинг бирида ана шу шахтёрлар клубида иш ёмон уюштирилганлиги, ундаги секцияларнинг ишламаслиги, клуб ма'мурияти маданий-оқартув, тарбиявий ишлар блан шуғулланмай осонлик блан пул топиш йўлига ўтиб олгани ва бошқа жуда кўп жиддий камчиликлар кўрсатилган эди. Редакция фактларни аниқлаш ва шахтёрлар клубининг ишини тузатиш учун хатни Ўзбекистон касаба союзларининг республика советига юборган эди.

Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг маданий-маиший бўлими мудири ўртоқ Иброҳимовнинг редакцияга хабар қилишича текширишда хатда келтирилган фактлар тўла тасдиқланган. Оҳангарон шаҳар партия комитети 26 апрельдаги бюро мажлисида шахтёрлар клубининг мудири Шустер ва кўмир саноати ишчилар касаба союз район комитетининг раиси Снапок ўртоқларнинг маданий-оммавий ишларни яхшилаш масалалари юзасидан докладини эшитган ва муҳокама қилган. Шаҳар партия комитетининг бюроси клуб ишини яхшилашга қаратилган қарор қабул қилган.

13 майда клуб ходимларининг мажлиси чақирилиб, хат ва Оҳангарон шаҳар партия комитети бюросининг қарори муҳокама қилинган ҳамда клуб ишини тубдан яхшилаш тадбирлари белгиланган.

Социалистик қонунчиликка қат'ий амал қилайлик

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати мамлакатимизда коммунизм қурилишининг асосий қуроли бўлган социалистик давлатни ва социалистик конунчиликни ҳартомонлама мустаҳкамлаш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар.

Социалистик қонунчилик совет халқининг иродаси, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг сиёсатини акс этдиради ҳамда совет ижтимоий ва давлат тузумини, социалистик хўжалик системасини ва социалистик мулкчиликни, давлат муассасалари, кооператив ва бошқа жамоат ташкилотлари манфаатини қўриқлайди.

Совет қонунлари совет гражданларининг СССР Конституциясида гарантия қилинган сиёсий, меҳнат қилиш, уй-жой ва бошқа шахсий ҳамда мулкий ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳам қўриқламоқда. Совет қонунлари шунингдек давлат ва жамоат интизомини ҳамда совет ҳуқуқ тартибини мустаҳкамлашга йўналтирилгандир, совет тузумига ва социалистик аҳлоққа ёт бўлган ҳаракатларга қарши қаратилгандир.

Қонунга ҳурмат блан қараш, унга оғишмай амал қилиш — совет кишиси аҳлоқининг ажралмас қисмидир.

Совет кишиларининг юксак аҳлоқий фазилатлари уларнинг ижодий меҳнатларида ўзининг энг ёрқин ифодасини топган. Ижодий меҳнат бизнинг мамлакатимизда шон-шараф иши, мардлик ва қаҳрамонлик иши, совет кишисининг ҳаётий эҳтиёжи бўлиб ҳисобланади. СССРда меҳнат қилиш, «ишламаган тишламас» деган принципга биноан, меҳнатга лаёқатли ҳарбир гражданнинг бурчи ва шарафли ишидир.

Меҳнатга ана шундай муносабатда бўлиш натижасида мамлакатимизда миллионларча ишлабчиқариш новаторлари, мингтаб Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари етишиб чиқди. Ишлабчиқариш илғорлари, Ватанимизнинг отоқли кишилари, Сталин мукофоти лауреатларининг номлари мамлакатимизда фахр блан тилга олинади.

Броқ, шунга қарамай, соф виждонли совет меҳнаткашлари орасида ҳали айрим паразит элементлар: таловчилар, дангасалар, текинхўрлар ҳам бор. Улар ҳалол меҳнат қилишни хоҳламайдилар, социалистик меҳнат интизомини бузадилар, ишлабчиқаришга зиён етказадилар.

Тошкент шаҳрининг бирқанча саноат корхоналарида, масалан, каноп фабрикасида, «Узбексельмаш», Ворошилов номидаги «Ташсельмаш» заводида ва бошқа саноат корхоналарида меҳнат интизомини бузиш ҳоллари ҳали ҳам учраб туради.

Бу корхоналардаги меҳнат интизомининг сустлиги даставвал шунда кўринадики, корхона раҳбарлари ва корхона касаба союз ташкилотлари меҳнат интизомини бузучиларга қарши кескин кураш олиб бормаётирлар, меҳнат қонунларига амал қилмаётирлар, прогулчиларга ва интизомни бузучиларга қарши курашни яхши ташкил қилмаётирлар.

Меҳнат интизомини бузиш ҳолларининг кўпайиб кетиш сабабларидан бири шундаки, корхона ишчилари ва хизматчилари ўртасида меҳнат ва меҳнат интизоми тўғрисидаги қонунларни пропаганда қилишга етарли даражада э'тибор берилмаётир.

Меҳнат интизомини бузиш ҳолларининг кўпчилиги ичкилик орқасида ва бунга қарши корхона ма'мuриятларининг етарли кураш олиб бормаётганлиги натижасида рўй бермоқда. Масалан, «Узбексельмаш» заводининг ишчиларидан Матқулов ва Мирзақуловлар ишга доимо маст ҳолда келганлар. Бунинг учун улар огоҳлантирилган бўлишларига қарамай, ичишни яна давом этдираверганлар, сўнгра ўз хоҳишлари блан ишдан бўшатилганлар.

Экскаватор заводининг бошқармаси меҳнат интизомини бузучиларга нисбатан ўтакетган либераллик блан қарамоқда. Механика цехининг ишчиси Благозеров 1954 йил январида 6 кун, февраль ойида 5 кун, апрельда 22 кун, июльда 19 кун прогул қилган. Завод бошқармаси ана шу ишчига нисбатан чора кўришнинг ғалати йўлини топган, я'ни Благозеровни бошқа станокка ўтказган. Броқ, эски касалга мубтало бўлган Благозеров август ойида яна 5 кун прогул қилган.

Меҳнат интизомини бузучиларга қарши курашнинг етарли даражада эмаслигини яна қуйидаги факт тасдиқлайди: «Узбексельмаш» заводининг 1-нчи цех мастери Проценко ўз участкасида муштлашишга йўл қўйган ва ширакайф бўлгани ҳолда, муштлашишга ўзи ҳам аралашган.

* * *

Социалистик қонунчиликнинг тиғи давлат аппарати ишидаги бюрократизм ва сансалорликка йўл қўючиларга ҳам қарши қаратилгандир.

Шуни ҳам айтиш керакки, айрим ташкилот ва муассасаларда бюрократизм, сансалорлик ҳоллари, айниқса меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларига тўраларча муносабатда бўлиш ҳоллари ҳали ҳам учраб туради. Буни Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг ходимлари ўртасида кўриш мумкин.

1954 йилда Тошкент шаҳар ижроия комитети меҳнаткашлар ариза ва шикоятларининг 30 процентдан кўпроғини 2 ҳафтадан тортиб 2 ойгача бўлган муддат ичида бир карра кўздан кечирган. Ваҳоланки, бунинг учун қонун бўйича 3 кун белгиланган. Меҳнаткашлар ариза ва шикоятларининг 10 процентига яқини эса шаҳар ижроия комитети томонидан 2—10 ой ва бундан ҳам ортиқ муддатда ҳал қилинган.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг бўлимлари ва ўртоқ Василенко бошчилигидаги инспекцияси меҳнаткашларнинг шикоят аризаларини бўлимдан-бўлимга ташиб юрадилар, ўтакетган сансалорликка йўл қўядилар. Масалан, гражданка Бахвалованинг ер участкаси ажратиб бериш тўғрисидаги аризаси ЎзССР Министрлар Советидан Тошкент шаҳар ижроия комитетига 1954 йил 20 августда текшириш учун юборилган эди. Орадан 4 кун ўтгач, шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Федотов Бахвалованинг аризасини кўриб чиқиш учун ўртоқ Василенкога юборади. Ариза у ерда ҳал этилмагач, орадан 50 кун ўтгандан сўнг ўртоқ Федотов ариза адресини ўзгартиб, уни ер секторига ўртоқ Егеревга топширган. Егерев эса 20 кундан кейин аризани ҳечқандай натижасиз ўз эгасига қайтариб берган.

Шундай қилиб, 1—2 кун ичида ҳал қилиниши лозим бўлган иш шаҳар ижроия комитетида 3 ойда ҳам ҳал қилинмаган.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг шикоят-аризаларни рўйхатга оладиган журналларини варақлар экансиз, «шаҳар ижроия комитети бўйлаб» деган ёзувни тез-тез учратасиз. Бу тасодифий бир ҳол эмас. Ҳақиқатан ҳам, ариза ижрочига бориб етгунга қадар «шаҳар ижроия комитети бўйлаб» камида икки ҳафта уёқдан-буёққа ташиб юрилади.

Меҳнаткашларнинг шикоят-аризаларига шаҳар ижроия комитети бошлиқларининг бундай муносабатда бўлишлари ижроком бўлимларида, шунингдек район ижрокомларида ҳам сансалорликни кучайишига сабаб бўлади.

Шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимида шу йилнинг I кварталида меҳнаткашлар шикоят-аризаларининг 40 процентдан кўпроғи, шаҳар халқ маорифи бўлимида 30 процентдан кўпроғи, Марказий район ижроия комитетида эса 38 проценти ўз муддатидан анча кейин ҳал қилинган.

Марказий район ижроия комитетининг уй-жой бошқармасида меҳнаткашларнинг шикоят-аризаларини кўриб чиқишда ўтакетган сансалорлик ҳоллари рўй бераётир. Запасдаги офицер Кондратьевнинг уй-жой блан та'минлашни сўраб берган аризаси 1954 йилнинг 30 январида райижрокомга юборилган эди. Ариза ўша куни кўриб чиқиш учун собиқ инспектор Шомузаффаровга топширилган. Броқ, ариза юзасидан ҳечқандай текшириш ўтказилмаган ва 1955йил 12 январьда ариза эгасига формал равишда жавоб ёзиб юборилган.

Гражданка Русакованинг ўз квартирасини ремонт қилиб беришни илтимос қилиб ёзган аризаси район уй-жой бошқармасига шу йил 13 январьда берилган эди. 5 февральда Русакованинг аризаси шаҳар ижроия комитети томонидан район уй-жой бошқармасига иккинчи марта кўриб чиқиш учун топширилган. Шу куни Русакова ана шу бошқармага учинчи марта ариза ёзиб топширган. 28 мартда Русакова томонидан тўртинчи марта ариза берилган. Ниҳоят, район уй-жой бошқармаси шаҳар ижрокомига ариза юзасидан жавоб ёзиб юборган, броқ ариза эгаси ҳалигача жавоб олаолгани йўқ. Бундай ярамас аҳволни кўпчилик районларнинг уй-жой бошқармаларида ҳам учратиш мумкин.

Совет қонунчилигининг энг муҳим вазифаси — социалистик мулкни талон-торож қилучиларга қарши курашдан, давлат ва жамоат мулкини кўз қорачиғидек сақлашдан иборатдир. Чунки, социалистик жамоат мулки совет давлат тузумининг муқаддас ва дахлсиз асоси, Ватанимиз бойлиги ва қудратининг манбаидир. Ҳарбир совет гражданининг муқаддас бурчи — социалистик жамоат мулкини сақлаш ва мустаҳкамлашдан иборат.

Шонли Коммунистик партия ва бутун совет халқининг иродасини ўзида тўла акс этдирган совет давлат қонунлари социалистик мулкни талон-торож қилишга интилган ҳарқандай кишиларни шафқатсиз жазолайди.

Ба'зибир корхона ва ташкилотларда социалистик мулкни қўриқлаш иши яхши йўлга қўйилмаган. Натижада бу корхона ва ташкилотларда социалистик мулкни талон-торож қилиш ҳоллари рўй бераётир.

Масалан, шу йил январь ойида давлат мулкини сақлашга етарли э'тибор берилмаганлиги сабабли Сталин район пишчеторги кассасидан 146 минг сўм ўғирланган. Жиноий иш содир бўлган жой яқинидаги постда турган милиционер Каримов (9-нчи милиция бўлимидан) жиноятчиларга нисбатан ўтакетган даражада совуққонлик блан қараган, уларни ушлаш чорасини кўрмаган.

Шу йилнинг март ойида Тошкент шаҳар прокуратураси социалистик мулкни қўриқлашнинг қандай аҳволда эканлиги юзасидан шаҳарнинг бирқанча нон заводларида текшириш ўтказди. Текшириш натижасида аниқланишича, завод раҳбарлари ва қоровуллар социалистик мулкни талон-торож қилучиларга қарши етарли кураш олиб бормаганлар. Уларнинг бепарволиги натижасида 3-нчи (директори ўртоқ Солиҳов), 4-нчи (директори ўртоқ Салоид), 6-нчи (директори ўртоқ Камиева) ва 15-нчи (директори ўртоқ Войлошников) нон заводларида давлат мулкини талон-торож қилиш фактлари рўй берган.

Юқорида келтирилган фактлар шуни кўрсатадики, айрим корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари социалистик мулкни талон-торож қилучиларга қарши астойдил кураш олиб бормаётирлар, жиноятчиларга нисбатан қат'ий чоралар кўрмаётирлар.

Социалистик мулкни кўз қорачиғидек сақлаш учун курашиш фақатгина суд-прокуратура ҳамда мамурий органларининг вазифасигина бўлмай, балки бутун жамоатчиликнинг вазифасидир.

Социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш учун курашда совет прокуратураси муҳим роль ўйнайди.

Прокуратура органлари зиммасига жиноятчиликка қарши кураш, барча муассасалар, ташкилотлар, мансабдор шахслар ва гражданларнинг совет қонунларига оғишмай амал қилишларига эришишни та'минлаш каби мас'улиятли вазифалар юклатилгандир.

Шуни ҳам э'тироф қилиш керакки, Тошкент шаҳар прокуратураси органлари ишида ҳали жиддий камчиликлар ҳам мавжуд. Айрим гражданларни ноўрин жиноий жавобгарликка тортиш, турли ташкилотлар, мансабдор шахслар ва гражданларнинг совет қонунларига қат'ий амал қилишлари устидан етарли даражада контрольлик қилмаслик ҳолатлари учраб туради.

Шаҳар прокуратураси органларида жиноий иш юзасидан текшириш ўтказишда ҳамда меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларини кўриб чиқишда ходимлар ўртасида сансалорлик фактларини ҳам кўриш мумкин. Қонунга хилоф бўлган бундай нотўғри хатти-ҳаракатларга тездан барҳам бермоқ зарур.

Совет прокуратурасининг бутун фаолияти юксак принципиаллик руҳи блан суғорилган бўлиши қонунни бузучилар, улар ким бўлишидан қат'ий назар, шафқатсиз кураш олиб бориши керак.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати томонидан прокуратура органлари олдига қўйилган вазифаларни муваффақиятли равишда ҳал қилиш прокуратура органлари ишини янада яхшилашга имкон беради, жиноятчиликка қарши курашни кучайтиришга ҳамда меҳнаткашларни социалистик Ватанимизга чексиз муҳаббат руҳида, совет қонунларига оғишмай амал қилиш руҳида, давлат ва жамоат мулкига, меҳнат интизомига тўғри муносабатда бўлиш, социалистик жамият қоидаларига ҳурмат блан қараш руҳида тарбиялашга ёрдам беради.

И. АРБУЗОВ,

Тошкент шаҳар прокурори, III класс давлат юстиция маслаҳатчиси.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ МИЛЛАТ МАЖЛИСИНИНГ ТАШҚИ ИШЛАР КОМИТЕТИДА

ПРАГА, 23 май. (ТАСС). Чехословакия Миллат мажлиси ташқи ишлар комитетининг бугун бўлган мажлисида Европада тинчликни ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан ўтказилган Варшава кенгашида қатнашган саккиз давлат ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисида имзоланган Шартнома муҳокама қилинди.

Ташқи ишлар министри Вацлав Давид Варшава шартномаси тўғрисида мажлисда доклад қилди.

Ташқи ишлар комитети Шартноманинг халқ-демократик Чехословакия учун ғоят катта аҳамияти борлигини та'кидлаб, якдиллик блан қабул қилган қарорида Миллат мажлиси сессиясига дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисидаги Варшава Шартномасини ратификация қилишни тавсия этди.

СОВЕТ-АРГЕНТИНА САВДО МУНОСАБАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА АРГЕНТИНА МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

БУЭНОС-АЙРЕС, 23 май. (ТАСС). Совет Иттифоқи блан Аргентина ўртасида 1955 йилдаги товар обороти тўғрисидаги Протокол яқинда имзоланганлиги муносабати блан Аргентина матбуоти иккала мамлакат ўртасидаги савдо муносабатларининг анча кенгайганлигини ва бу муносабатлар Аргентина учун манфаатли эканлигини мамнуният блан қайд қилмоқда.

«Ла пренса» газетаси ўзининг редакцион мақоласида икки мамлакат ўртасида тузилган 1953 йилги савдо битими оширғи блан бажарилганлигини кўрсатмоқда. Тажриба, деб ёзади газета, Совет Иттифоқининг энг яхши харидор эканлигини кўрсатди.

«Эль лидер» газетаси ўзининг бошмақоласида, яқинда имзоланган Протокол СССР блан Аргентина ўртасидаги савдо муносабатларининг мустаҳкамланиб бораётганлигини кўрсатади, деб та'кидламоқда. Мамлакатимиз блан СССР ўртасидаги товар айирбошлаш, деб давом қилади газета, халқаро савдо-сотиқни нормаллаштиришга ёрдам берувчи ижобий фактордир. Мана шунинг ўзи, ҳечшубҳасиз, бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлашнинг конкрет усулидирки, бу нарса бизнинг миллий манфаатларимизга мос бўлиб тушмоқда.

Совет-Норвегия савдо муносабатларига доир

ОСЛО, 23 май. (ТАСС). Совет-Норвегия савдо музокаралари тамом бўлганидан кейин 23 майда Ослода СССР блан Норвегия ўртасида 1955 йилдаги товар обороти тўғрисида Протокол имзоланди.

Норвегия Совет Иттифоқига кит мойи, сельдь балиғи ва алюминий етказиб беради. Совет Иттифоқи Норвегияга дон, нефть маҳсулотлари, руда, енгил автомобильлар ва бошқа товарлар етказиб беради.

Протоколни Совет томонидан СССРнинг Норвегиядаги Савдо вакили А. Т. Аверичев, Норвегия томонидан Ташқи ишлар министри Х. Ланге имзоладилар.

Япония-Совет муносабатларини нормаллаштириш учун

ПЕКИН, 23 май. (ТАСС). Токио радиосининг берган хабарида айтилишича, сўл ва ўнг социалистик партиялар раҳбарларининг бугун Япония пойтахтида бўлган кенгашида Япония-Совет муносабатларини нормаллаштиришда Хатояма ҳукуматига ҳартомонлама ёрдам кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилинган. Социалистик партиялар, ҳукумат Қўшма Штатларнинг ва бошқа мамлакатларнинг ҳукуматларини аралаштирмай, реал позицияга таяниб туриб, Совет Иттифоқи блан музокаралар олиб борсин, деб талаб қилмоқдалар.

Канадада табиий офатлар

НЬЮ-ЙОРК, 23 май. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлиги мухбирининг Галифаксдан (Канада) берган хабарида айтилишича, Янги Шотландия вилоятидаги ўрмонларнинг тўрт жойида ёнғин чиқиб, бирнеча юз квадрат километр ўрмон ёнмоқда ва бу ёнғинлар Ливерпуль, Брижуотер ҳамда Маунт-Униак шаҳарларига хавф солмоқда. Ёнғиннинг 30 метр баландликка кўтарилаётган алангаси шу шаҳарларнинг атрофига яқинлашиб қолди. Шаплодаги (Онтарио вилояти) ўрмонда чиққан ва 28 минг гектар дарахтзорни ўз ичига олган ёнғин Илкстоун ва Петербелл посёлкаларини ҳам ёндириб юбориш хавфини туғдирмоқда. Ёнғинлар натижасида келган зарар бирнеча миллион доллар ҳисобланади.

Манитоба вилоятида тўғон ўпирилиб кетганлиги натижасида 20 минг гектар экинзорни сув босган. Сувнинг баландлиги 3 метрга етади. Тошқиндан келган зарар 2 миллион доллар ҳисобланмоқда.

Бирма мудофаа министрлигининг ахбороти

ЛОНДОН, 24 май. (ТАСС). Рейтер агентлигининг хабар беришича, Бирма мудофаа министрлиги кеча ахборот э'лон қилган. Ахборотда айтилишича, Шань князлигининг жанубий қисмида турган чанкайшичи босқинчи тўдаларнинг қолдиқларини тугатиш юзасидан Бирма қўшинлари томонидан олиб борилган ҳарбий ҳаракатлар натижасида 7 мартдан 18 майгача бўлган даврда гоминданчилардан 500 дан кўпроқ киши ўлдирилган.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг имзоланганлигига ўн йил тўлиши муносабати блан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг юбилей сессиясида СССРнинг иштирок қилишига доир

НЬЮ-ЙОРК, 21 май. (ТАСС). Кеча СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги доимий вакили А. А. Соболев БМТ бош секретарининг 1955 йил 22 мартдаги хатига СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотовнинг юборган жавобини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретарига топширди. В. М. Молотовнинг жавобида айтилишича, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг имзоланганлигига 10 йил тўлишини нишонлаб Бирлашган Миллатлар Ташкилоти а'золарининг Сан-Францискода ўтказиладиган юбилей мажлисларида Совет Иттифоқи делегацияси иштирок қилади. Шу жавобда яна кўрсатилишича, В. М. Молотов бўладиган байрамда шахсан ўзи иштирок қилишни ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти а'золарининг мажлисида сўзга чиқишни кўзда тутади.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти а'золарининг юбилей мажлиси Сан-Францискода шу йил 20 июньдан 26 июньгача ўтказилади.

Атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш юзасидан халқаро конференция чақирилишига доир

НЬЮ-ЙОРК, 21 май. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретари Хаммаршельд кеча атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш юзасидан чақириладиган халқаро конференциянинг олтита раис ўринбосарлари тайинланганлигини э'лон қилди. Раис ўринбосарлари ўртасида совет академиги Д. В. Скобельцин ҳам бор.

Конференция Жанвада шу йил 8 августдан 20 августгача ўтказилади.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти секретариатининг берган хабарида айтилишича, конференция ишларида қатнашиш тўғрисидаги таклифни ҳозирча 53 ҳукумат қабул қилган.

Атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш юзасидан халқаро конференция чақиришга тайёргарлик кўрувчи БМТ Консультатив комитетининг сессияси очилди

ПАРИЖ, 23 май. (ТАСС). Бугун Парижда атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш юзасидан Халқаро конференция чақиришга тайёргарлик кўрувчи БМТ Консультатив комитетининг сессияси бошланди. Консультатив комитетнинг мажлисини БМТ бош секретари Хаммаршельд очди. Комитетнинг ишида Совет Иттифоқидан академик Д. В. Скобельцин қатнашмоқда. Консультатив комитет атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш юзасидан Халқаро конференция чақиришга тайёргарлик кўриши лозим. Бу конференция 8 — 20 августда Жанвада ўтказилади.

Индонезия Компартияси Марказий комитетининг мурожаати

ЖАКАРТА, 23 май. (ТАСС). Индонезия Коммунистик партияси барпо қилинганига бугун 35 йил тўлди. Шу муносабат блан Компартия Марказий комитети меҳнаткашларга қарата мурожаат э'лон қилди. Бу мурожаатда Индонезия халқининг ўз мустақиллиги учун олиб борган қаҳрамонона кураши анализ қилиб берилган ва миллий бирликни янада мустаҳкамлашга да'ват қилинган. Мурожаатда айтиладики, Индонезия Компартияси мустамлакачилик тузумига қарши курашда ҳамиша биринчи сафда бўлиб келди. У мана шу кураш давомида талафотлар кўрди, лекин шунга қарамай, катта ва муҳим кучга айланди. «Ҳозирги вақтда партиямизнинг сафларида, дейилади мурожаатда, 500 мингдан кўпроқ а'зо бор, партия ташкилотлари эса Индонезиянинг ҳамма районларида ташкил этилган. Кенг халқ оммаси партияни қўллаб-қувватламоқда».

Мурожаатда айтиладики, Коммунистик партия ўз сафларини муттасил тўлдирмоқда ва мустаҳкамламоқда. Партиянинг мустаҳкамланиши миллий бирлик фронтини мустаҳкамлашга ва кенгайтиришга ёрдам бермоқда. Ма'лумки, миллий бирлик фронти кучайганлиги натижасида Састроамижойо ҳукумати тузилган эди. Коммунистик партия бу ҳукуматни қўллаб-қувватламоқда, чунки бу ҳукумат тинчликни кўзловчи ташқи сиёсат ўтказмоқда, шу сиёсат туфайли Индонезия ўзининг халқаро мавқи'ни мустаҳкамлаб олди.

Индонезия Компартиясининг Марказий комитети ички проблемаларга тўхталиб айтадики, республикага хавф солаётган ҳали кўпгина хатарлар ва қийинчиликлар бор. Марказий комитет Дорулислом шайкаларини тугатиш учун, четэл империалистларининг қўпоручилик ишларига қарши, мамлакатнинг бутун экономикасини юксалтириш ва халқнинг демократик ҳуқуқлари учун янада кескинроқ курашиш зарур эканлигини уқтириб ўтади.

Правардида Компартия Марказий комитети айниқса ҳозир, ялпи сайловлар арафасида, реакция кучларини мағлубиятга учратмоқ учун барча демократик кучларни сафарбар қилишга чақиради.

Индонезия Компартиясининг 35 йиллигига бағишлаб бугун Жакартада ва бошқа шаҳарларда йиғилишлар ва митинглар ўтказилмоқда.

Совет Иттифоқининг Буэнос-Айресдаги саноат виставкаси катта муваффақият қозонмоқда

БУЭНОС-АЙРЕС, 23 май. (ТАСС). Совет Иттифоқининг бу ерда очилган саноат виставкаси Латин Америкасида очилган биринчи совет саноат виставкасидир. Бу виставка ниҳоят даражада катта муваффақият қозонмоқда. Минг-минглаб кишилар совет машиналари ва товарлари блан танишмоқ учун виставкага тўда-тўда бўлиб келмоқдалар. Стендлар олдида навбат катта. Виставкага кирганлар тўқимачилик ва электр пайвандлаш машиналарига, станокларга, мўйналарга, тўқимачилик ва радиотехника буюмларига, музика асбобларига ва бошқа экспонатларга жуда катта қизиқиш блан қарамоқдалар. Катта габаритли машиналар, нефтьчилик ва кон-руда саноати ускуналари, юқори вольтли установкалар, қишлоқ хўжалик ва йўл машиналари очиқ майдонга ўрнатилган. «МАЗ—525» маркали 25 тонналик самосвал юк автомобили, картошкани йиғиб-териб берадиган комбайн, сут соғадиган аппарат, қўйларнинг жунини қирқадиган агрегат, тракторлар ва бошқа машиналар катта муваффақият қозонмоқда. Бу машиналар ва агрегатларнинг ҳаммаси ишлаб турибди.

Аргентинанинг савдо ва саноат доиралари экспонатларга катта қизиқиш блан қарамоқдалар, совет машиналарини ва товарларини кўплаб сотиб олиш ниятида эканликларини айтмоқдалар.

Виставкага келганлар унга юксак баҳо бермоқдалар ва Совет Иттифоқининг саноат соҳасида жуда катта муваффақиятлар қозонганлигини қайд қилмоқдалар. Биринчи куниёқ виставкани 80 мингдан кўпроқ киши келиб кўрди.

Америка қўшинларини Австриядан Шимолий Италияга кўчириш планларига қарши

РИМ, 23 май. (ТАСС). Америка қўшинларини Австриядан Шимолий Италияга кўчириш планлари тўғрисидаги хабарлар италья́н халқи орасида норозилик кучайиб кетишига сабаб бўлди.

Миланда, Болоньеда, Сиенда ва бошқа шаҳарларда тинчлик тарафдорлари маҳаллий комитетларининг мажлисларида шу планларни қаттиқ қораловчи резолюциялар қабул қилинди.

Ливорно шаҳрида тинчлик тарафдорлари вилоят комитетининг барча демократик ташкилотлар ва шаҳар касаба союзлари вакиллари иштироки блан кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисдан кейин э'лон қилинган баёнотда айтилишича, Америка қўшинларининг Австриядан Италияга кўчирилиши миллий мустақилликка ва тинчлик ишига янги хавф туғдиради. Мажлис қатнашчилари Австриядаги Америка қўшинларини ҳарбий анжомлар блан та'минламоқ учун Ливорнода ташкил этилган Америка базасини тугатишни талаб қилдилар.

Римдаги Меҳнат палатасининг секретариати, шунингдек Пезаро, Гроссето ва Баридаги меҳнаткашларнинг митинглари Америка қўшинларининг Шимолий Италияга жойлаштирилишига қарши норозилик резолюциялари қабул қилдилар.

Австрия-Совет жамиятининг конгресси ўз ишини тамомлади

ВЕНА, 23 май. (ТАСС). Буерда Австрия-Совет жамиятининг 4-нчи конгресси ўз ишини тамомлади.

Конгресс қатнашчилари якдиллик блан қабул қилган резолюцияда бундай дейилади: «Биз Давлат шартномасини совуқ муносабатлар уруши натижасида эмас, балки ўзаро тушуниш руҳи ва дўстона музокаралар туфайли қўлга киритдик. Давлатимизнинг юксалишига совет маданиятига қарши қилиб қўйилган темир парда ёрдам бермасдан, балки маданият соҳасидаги ҳамма муваффақиятларни бемалол айирбошлашгина ёрдам беради. Австрия халқининг турмуш даражасини оширишга иқтисодий бойкот эмас, балки СССР блан қилинадиган савдо-сотиқ ёрдам беради».

Конгресс Австрия-Совет жамиятининг правлениесини сайлади. Профессор Гуго Глязер яна правление раиси бўлиб сайланди.

Бирма бош министри Югославияга боради

БЕЛГРАД, 23 май. (ТАСС). Белградда расмий равишда э'лон қилинган хабарда айтилишича, Бирма бош министри У Ну президент Титонинг таклифи блан Югославияга келади ва шу йил 6 июньдан 16 июньгача Югославияда бўлади.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

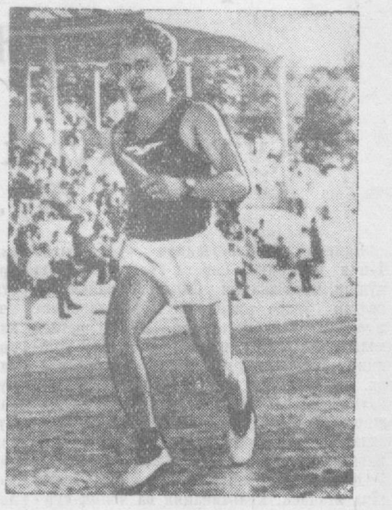

22 май, якшанба куни «Правда Востока» ва «Комсомолец Узбекистана» газеталарининг мукофоти учун 26-нчи традицион эстафета бўлди. **Суратда:** (чапда) эстафетага старт берилган пайт. (ўнгда) «Буревестник» спорт жамиятининг вакили, республика рекордчиси **Г. Синькин.** У эстафетада финишга (маррага) биринчи бўлиб етиб келди.

А. Палехов фотолари.

„Правда Востока" ва „Комсомолец Узбекистана" газеталари мукофоти учун XXVI эстафета

22 май куни «Правда Востока» ва «Комсомолец Узбекистана» газеталари мукофоти учун XXVI традицион эстафета бўлиб ўтди.

Комсомол майдони тамошабинларга лиқ тўлган. Соат 18.00 Судьянинг сигналига биноан 40 киши Каганович проспектидан югурабошлади. Республика рекордчиси, Округ офицерлар уйининг вакили А. Козленко тўдадан ажралиб чиқиб, энг олдинда борарди. Ундан кейин Я. Ҳакимов (Буревестник) югурарди. Козленко эстафета таёқчасини биринчи бўлиб М. Блатовага топширди. Аммо, бу иккинчи этапда. Л. Штефан (Буревестник), сўнгра Л. Склярова (Локомотив) Блатовадан ўзиб кетдилар, учинчи бўлиб Е. Смирнова (Педагогика институти) борарди.

Учинчи этапда таёқчани биринчи бўлиб қўлга олган Фусман (Буревестник) чопиш темпасини тезлатди, ҳатто ўзидан кейин югираётган темирйўлчи Т. Хўжаевни 50 метр ортда қолдириб кетади. Тўртинчи этапда П. Сорокина бошқалардан юз метр олдинда югуради. Учинчи бўлиб югираётган В. Яцкевич (Педагогика институти) локомотивчидан ўзиб, иккинчи ўринга ўтиб олади.

Хуллас, 27-нчи этапда В. Голод (Буревестник) ўзидан кейинги спортчидан 300 метр олдинда югуради. 29-нчи этапга борганда таёқчани И. Кузьмин олади. Кузьмин таёқчани республика рекордчиси Г. Сенькинга топширади. У, «Спартак» стадионидаги тамошабинларнинг гулдирос қарсаклари остида финиш лентасини биринчи бўлиб узади.

Шундай қилиб «Буревестник» командаси рекорд вақт кўрсатгичига эришади, я'ни 16.550 метрлик масофани 41 минут 59 секундда босиб ўтди. 43 минут 06 секунд натижага эга бўлган Тошкент педагогика институти командаси 2-нчи ўринга, 43 минут 17 секунд натижага эришган «Локомотив» командаси 3-нчи ўринга чиқдилар.

Биринчиликни олган «Буревестник» терма командасига енгил-атлетикачининг бронзадан ясалган статуэтка, биринчи даражали диплом ва эсдалик жетонлари берилди. Команда тренери ўртоқ Г. Казадаев ёрлиқ блан мукофотланди.

Иккинчи ўринни олган Тошкент Педагогика институтининг енгил-атлетикачиларига газета редакцияларининг вимпели ва Тошкент шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги шаҳар физкультура ва спорт комитетининг кўчма мукофоти ва биринчи даражали дипломи берилди. Оммавийлик учун қизил байроқ ва ёрлиқ «Буревестник» жамияти спортчиларига берилди. Бу жамиятнинг 22 командаси эстафетага қатнашди.

Ўқувчиларнинг ёзги дам олишига тайёргарлик

Бу йил область мактабларининг пионер ва ўқувчилари учун шаҳардан ташқаридаги 34 та ва шаҳар ичидаги 35 та пионер лагерьлари хизмат қилади. Шунингдек, Тошкент шаҳридаги районларда юқори синф ўқувчилари учун клуб ва туристик базалар ташкил этилади.

Шу кунларда шаҳар ва унинг атрофидаги хушманзара жойларда ўрнашган пионер лагерьларида ўқувчиларни кутиб олишга тайёргарлик ишлари қизғин сур'атда бормоқда. Шаҳардаги партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари тайёргарлик ишларини тез кунда ва намунали ўтказишга алоҳида аҳамият бермоқдалар.

Чопонота қишлоғининг манзарали жойларидаги «Энергетик», «Қизил галстук» пионер лагерьларида ремонт, майдонларни кўкаламзорлаштириш ишлари тугай деб қолди. «Энергетик» пионер лагерининг павильонлари, клуби, ошхонаси, стол ва бошқа зарур буюмлари сифатли қилиб ремонтдан чиқарилди. Бу ерда болалар кўнгилли дам оладилар, физкультура ва спорт блан шуғулланадилар. Спорт майдончаси, ҳовуз ҳамда беседка, карусел ва качалкалар, турли ўйин асбоблари мавсумга тахт қилиб қўйилди. Луначарский посёлкасида жойлашган «Ўзбекистон 25 йиллиги» пионер лагерида ҳам ўқувчиларни кутиб олишга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Йўлкаларга асфальт ётқизиш, гул экиш ва кўкаламзорлаштириш ишлари асосан тамомланди.

Шунингдек, «Васильки» ва бошқа пионер лагерьларида ҳам ўқувчиларни кутиб олишга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Тошкент шаҳар комсомол комитети пионер лагерьлари учун малакали кадрларни танлаш ишига алоҳида аҳамият берди. Пионер лагерьларига педагоглар, студентлар ва жамоатчи комсомоллар жалб қилинди.

А. ВАҲОБОВ.

„Локомотив" командаси шаҳар кубогини олди

Футбол бўйича Тошкент шаҳар кубогини олиш учун ўтказилган финал учрашувга «Пишчевик» ва «Локомотив» футбол командалари чиқдилар. Ўйиннинг биринчи ярми 2:0 ҳисоби блан «Пишчевик» командаси фойдасига тугади. Ўйиннинг иккинчи ярмида эса темирйўлчилар ташаббусни ўз қўлларига олиб ҳисобни бараварлаштирдилар. 2:2 ҳисоби ўйин охиригача ўзгармади.

Мусобақа қоидасига мувофиқ қўшимча равишда яна 30 минут вақт берилди. Бунда темирйўлчилар «Пишчевик» командаси дарбозасига яна бир тўп киритдилар. Мусобақа 3:2 ҳисоби блан темирйўлчилар фойдасига тугади. Шундай қилиб «Локомотив» футбол командаси Тошкент шаҳар кубогини олишга муваффақ бўлди.

Республика биринчилиги учун шашка мусобақаси

Ўнинчи турда мусобақа лидери Хейф Давидов устидан ғалаба қозонди. Ёқубов — Раппопорт партияси дуранг бўлди. Мастерликка кандидатлар Гуляев — Александров ўйини тўрт соатлик жиддий курашдан кейин дуранг бўлди. Яворский Берштейн устидан ғалаба қозонди. Темиров А. Яковлевга ютқазди. В. Яковлев — Хасанов партияси тамошабинларни жуда қизиқтирди. Шашкаларнинг жойлашиш ҳолатига қараганда қора доналар кучсиз бўлиб туйиларди. Броқ, Ҳасанов комбинацияли зарбалар воситаси блан ўйинни дуранг қилишга муваффақ бўлди. Шварц Кругловни ютди. Кац — Черкасский партияси кечиктирилди.

Ўнинчи турдан кейин Хейф 8 очко, Ёқубов — 7,5 очко олиб олдинда бормоқдалар. Яровский, Александров ва Хасановлар 6,5 тадан очкога эга бўлдилар.

СПАРТАКИАДА БАЙРОҒИ КЎТАРИЛДИ

22 май, якшанба куни Чирчиқ шаҳаридаги «Химик» стадионида химкомбинат спорт коллективининг спартакиадаси бошланди. Спартакиада парадига 600 киши қатнашди. Ҳозир футбол, волейбол, енгил атлетика ва спортнинг бошқа турлари бўйича мусобақалар давом этмоқда. Мусобақа ғолиблари республика спартакиадасида қатнашадилар.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/V да **Юрак сирлари**, 26/V да **Гамлет.**

НАВОИЙ номли театрда — 26/V да **Фауст.**

«РОДИНА», «ИСКРА» (қишки, кеч соат 9 гача), «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН» кино-театрларида — янги бадиий фильм **Ташвишли ёшлик.**

«РОДИНА» — кеч соат 10 да **Улар зулмат ичидан чиқиб келадилар.**

«НАВОИЙ» номли (қишки) — **Амирликнинг емирилиши.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 10 да **Содиқ дўстлар.**

«ВАТАН» «ИСКРА» (ёзги, «ХИВА», «УДАРНИК» кинотеатрларида — **Ташвишли ёшлик.**

НАВОИЙ номли (ёзги) — **Амирликнинг емирилиши.**

Газета ва журналларга 1955 йилнинг 2-нчи ярми учун обуна қабул қилинабошланди

ГАЗЕТАЛАР:
«Қизил Ўзбекистон»,
«Правда Востока»,
«Ўзбекистони сурх»,
«Тошкент ҳақиқати»,
«Ташкентская правда»,
«Ёш ленинчи»,
«Комсомолец Узбекистана»,
«Ленин учқуни».

ЖУРНАЛЛАР:
«Ўзбекистон коммунисти»,
«Агитатор блокноти»,
«Блокнот агитатора»,
«Социалистик Ўзбекистон»,
«Муштум»,
«Ўзбекистон хотин-қизлари»,
«Шарқ юлдузи»,
«Звезда Востока»,
«Пионер»,
«Фан ҳақида суҳбатлар»,
«Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Бутуниттифоқ ва Ўзбекистон жамиятларининг лекциялари»,

Обуна «Союзпечать»нинг шаҳар ва район бўлимларида, алоқа конторалари, бўлимлари ва агентликларида, шунингдек почтальонлар, ўқув юртлари ва муассасалар, фабрика ва заводлар, МТС, колхоз ва совхозлардаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриёти.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА

А. Ф. Охундов номли Ленин орденли Озарбайжон давлат опера ва балет театрининг солисти, СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати, профессор

БУЛБУЛ МАМЕДОВ ГАСТРОЛЬЛАРИ

25,27,29 майда
Гажибеков музикаси.
КУР ЎҒЛИ
5 пардали опера.
Спектакль кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА

(Навоий кўчаси, 69-нчи уй)
25 майда
ХОРАЗМ ХАЛҚ АШУЛА ВА РАҚС КЕЧАСИ.

Концертда: Хоразм область театрининг солистлари, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Назира Юсупова, Ҳожихон Болтаев** ва Ўзбек давлат эстрадасининг солистлари қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади.. Касса кундуз соат 2 дан очилади.

Максим Горкий кўчаси, 14-нчи тупик, 32-нчи уйда турувчи **Мансур Рустамов**нинг Ўқчи кўча, 116-нчи уйда турувчи Назиха Ғафуровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 1-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136 Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими —132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р. 04852. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № — (1441).